

LAIKAS

Nr. 96

AÑO VI

EL TIEMPO — SEMANARIO LITUANO — 14 DE AGOSTO — RUGP. 14 D. 1953

Paliaubos - dar ne taika

NETIKRA KORĖJOS TAİKA

Sunkiai ėjusios Korėjos paliaubų derybos pasiekė laimėjimą, bet nelaimėjo tikros taikos. Ilgai trukdė ši negarbinga kelią Pietų Korėjos prez. S. Rhee, kurio tikslas — matyti sujungtą visą savo tėvynę. Amerikiečiams teko siūsti specialų pasiuntinį įkalbėti prezidentą daryti nuolaidų. O dabar ten nuvyko net pats užs. reik. ministras J. F. Dulles tartis su S. Rhee ir jam užtikrinti visokeriopą JAV-bių paramą. Įdomiausia, kad pats susitarimas pranešamas labai savotiška forma, būtent, kad JAV garantuoja savo karine jėga ateiti pagalbą, jei komunistai vėl P. Korėją iš naujo užpultų. Tai reiškia, kad ir patys amerikiečiai ta netikra "taika" nepasitiki, ir mano, kad karas vėl gali iš naujo kilti tarp komunistinės ir demokratinės Korėjos dalių. O gen. Taylor pranešimas, kad karinės jėgos dar ilgai iš fronto lauko nebus atitrauktos, duoda suprasti menką padarytų paliaubų vertę. Galima laukti, kad pačioj Korėjoj arba, geriausiu atveju, kitoj kurioj pasaulio daly vėl išsiliepsnos naujas karas tarp komunistinio ir laisvojo pasaulio.

SU KREMLIUM NEGALI SUSITARTI

Didelis Churchillio noras suėiti keturiems "didesiems" prie bendro stalo neišsipildė. Nors Kremlius ir atsakė į bendrą trijų — JAV, Anglijos ir Prancūzijos — notą, bet atsakymas nebuvo patenkinamas. Tiesa, sovietai sutinka derėtis, bet jau prieš konferenciją stato savo sąlygas: kad pasitarimuose dalyvautų komunistinės Kinijos atstovas, kad būtų svarstomi ne tik Vokietijos ir Austrijos reikalai, bet kartu ir Atlanto Santarvės bei bendrieji pasaulio politikos klausimai. Amerikiečiai spėlioja, kad tokios sąlygos yra grįžimas prie Stalino politinės linijos, kas reiškia, kad mirusio diktatoriaus šalininkai yra paėmę viršų komunistinėje valdžioje. Antrasis, dar sensacingesnis, spėjimas, kad L. Beria yra ne kalėjime, o pabėgęs į Kaukazą ir organizuoja savo šalininkus per versmūi. Jis, esą, gyvena labai slaptai, georgiečių ir gruzinų saugojamas, ir sudaro didelį pavojų dabartiniams Kremliaus pomams. Tuo atveju nei Malen-

kovas, nei Molotovas negalį iš Maskvos pasišalinti, nes jų sostą gali užimti nustumtas jų draugas Beria. Pagaliau, gal ir šie du dabartiniai valkavai vienas kitu nepasitiki ir, šalia vienas antro gyvendami, kiekvienas akyliai seka savo konkurento judesius. Dėlto spėjama, kad Churchillis su Edenu norį susitikti su Malenkovu kur nors slaptai, neatsižvelgiant į amerikiečių ir prancūzų pritarimą. Bet galima laukti, kad ir šie pasitarimai didesnių vaisių neduos.

Rugpjūčio 17 d. Argentina švenčia savo išlaisvintojo Gen. San Martin šventę.

Nors politškai raudonieji ir laimi, bent iš dalies įvarę kylį tarp Vakarų sąjungininkų, bet reikia tikėti, kad Vakarai supras Kremliaus kėsulus.

ITALAI IR PRANCŪZAI VARGSTA

Nežiūrint sukilimų ir nesutarimų sovietinėje Rusijoje ir satelitiniuose kraštuose, komunistai daro didelę įtaką Italijai ir Prancūzijai. Italai po ilgo De Gasperi valdymo pradėjo sekti prancūzų pavyzdžiu. Kiekviena partija siekia daugiau savo tikslų, negu bendros valstybės gerovės. Griuvus pirmam po rinkimų ministerių kabinetui, italai jau kuris laikas nepajėgia sudaryti naujo kabineto, nes partijos nepajėgia padaryti viena kitai nuolaidų, o nėra nė vienos tokios galingos, kad pajėgtų valdyti be kitų. Naujasis būsimas min. pirmininkas A. Piccioni jau kuris laikas tariasi su įvairiais politiniais vadais, bet rezultatų nėra. O komunistas Togliatti, padedamas savo ištikimo socialisto Nenni, gudriai ardo nekomunistinių partijų vienybės idėją.

Gana blogai einasi ir prancūzų naujam kabinetui. Dėl pramatomos ekonominės reformos sustreikavo keli milijonai dar-

bininkų, dar daugiau griudami silpną partijų sutarimą. Mažai ką padeda ir min. pirm. Laniel grasymai ir gražūs pažadai. Galima laukti, kad ir šis, vos sulipdytas, kabinetas greitai pabaigs savo gyvavimą.

NAUJOS POLITIKOS ŽENKLAI

JAV-bės, apsilvylusios ir nepasitikėdamos sąjungininkais Europoje, pradeda keisti savo politinę kryptį. Komunistinio pasaulio atžvilgiu dar laikosi

anksčiau užimtos linijos, bet pradeda šalti nuo savo tarpe nesutvarkančių prancūzų ir silpnadvasių anglų. Paskutinė prez. Eisenhowerio brolio kelionė po P. Amerikos valstybes ir nauji atsakingų Baltųjų Rūnų varuotojų pareiškimai rodo ženklų, kad amerikiečiai nori geresnių santykių ir didesnio bendradarbiavimo su Lotynų Amerika. Šie kraštai gyvena toliau nuo Sov. Rusijos ir yra patikimesni sąjungininkai prieš komunistinį pasaulį, kaip oportunistai anglai ir prancūzai. Dar sunku spėti, kuriuo keliu eis ši naujoji politinė kryptis, bet galima manyti, kad P. Amerikos valstybės mieliau dėsį su JAV-bėmis. O tokios sąjungos nori ir amerikiečiai, nes jie nesitiki be didesnių konfliktų išspręsti pasaulio politinių problemų. — P. S.

* Korėjos karo paliaubos pasirašytos. Raudonųjų nuostoliai siekia 1 900.000 vyrų žuvusiais, sužeistais ir dingusiais, neskaitant civilių gyventojų. Jungtinės Tautos nustojo 406.000 vyrų, tarpe jų 68.000 žuvusių, 245.000 sužeistų ir apie 86.000 dingusių.

* Klaidėdėčių vokiečių suvažiavimas įvyko Manneime rugp. 2 d. Taj kurie namai Manneime ta proga jau kelias dienas prieš tai buvo iškėlė vėlavas su senosiomis Prūsų Lietuvos spalvomis žalta-balta-raudona.

MES NESAME SILPNI

Kova už mūsų tautos laisvę vedama šiuo metu visais galimais būdais. Negalime, kaip brolią partizanai, išėiti kovon su vienu ginklu, išėiname su kitu. Mes negalime panaudoti šautuvo ar patrankos, bet galime išėiti su galingu žodžio ir spaudos ginklu. Ir čia pasidarome didele rakštimi Maksvos tarnų akyse, nes esame jų atlikę ir daromų mūsų Tėvynėje žiaurumų gyvi liudininkai.

Mes, gyvenę laisvame pasaulyje ir galį laisvai skelbti tiesą, turime būtiną pareigą tą kovą vesti iki laimėjimo, nuolat belsti į surembėjusias ir materializmo dulkėmis apdengtas pasaulio politinių sąžines, kad jie, prisidėję prie milijonų žmonių išdavimo ir pavergimo, dabar iš naujo prisidėję prie jų išlaisvinimo. Jei ne dėl mūsų pačių, tai bent dėl sąvės, nes ir jų laukia toks pat likimas ir tokia pat iki šiol istorijoje negirdėta vergija. Mūsų pareiga — tai aiškiai parodyti, nes patys esame tą jau išgyvenę.

Kaip tik tuo tikslu visai neseniai Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas kartu su latvių ir estų igaliotais atstovais yra išleides memorandumą, dokumentais įrodydamas mums padarytą skriaudą, kuri šaukiasi atitaisymo ir atpildo. Šis memorandumas buvo įteiktas Jungt. Tautų Organizacijos pirmininkui ir visiems ten esantiems laisvojo pasaulio valstybių atstovams. Jau buvo gauta ir atsiliepimų su nuoširdžiu pritarimu mūsų vedamai laisvos kovai. Nemažas skaičius laisvosios spaudos ši dokumentą, patemtą raštais ir gyvų žmonių liudijimais, palankiai paminėjo savo puslapiuose, o žinių agentūros pa-

skleidė radijo bangomis.

Tuo pačiu tikslu Š. Amerikos lietuvių pastangomis vedama drąsi kova, kad vadinamoji Kersteno rezoliucija, kuri reikalauja iširti Pabaltijo valstybių okupacijos neteisėtumą, gautų cigų reikalingose įstaigose. Ir jau paskutinėmis žiniomis ši rezoliucija JAV parlamento įtrankta į darų tvarką, tuo duodant pačiam reikalui atitinkamos reikšmės. Tai vis tie suderinti kovos žingsniai, kurie veda į tą patį tikslą.

Tačiau mums reikia prisiminti, kad, nors gera organizacija, viena negali daug ko pasiekti. Reikalinga, kad visi lietuviai prisidėtų savo jausu ir savo darbu. Tikimės, kad ir šiame krašte mes turėsime minėtojo memorandumo ispanišką vertimą ir jį pagal galimybes galėsime įteikti tiems asmenims, kurie turi įtakos pasaulio politikai ir kurie nori būti laisvi bei gerbia kitų laisvės pastangas. Visa ispaniškai kalbanti Amerika turėtų su šiuo memorandumu susipažinti. O jis jau savaime, nors daugelio ir visiškai nutylietas, darys pagaiduojamos įtakos. Mūsų pareiga remti savas organizacijas, kad jos turėtų galimybės su šiuo dokumentuotu memorandumu išėiti viešumon. Taip pat turime prisidėti prie minėtosios Kersteno rezoliucijos pravedimo visomis tomis priemonėmis, kurios mums yra galimos ir kurias vėliau mūsų vadovaujamosios organizacijos pasiūlys.

Nesakykim, kad esame persilpnę, bet kiekvienas įneškim savo dalį ir bendromis jėgomis būsime stiprūs!

Z. STEPŠYS

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

GRĮZUSIŲ Į LIETUVĄ LIKIMAS

Vokietijos Krašto Valdymą šiomis dienomis aplankė jauna lietuvaitė, kilusi iš Tauragės, kuri 1945 m. iš Luebecko, rusų įkalbėta, grįžo į Lietuvą, o dabar, apsimetusį vokiečiai, atvyko su vokiečių transportu į Vakarų Vokietiją.

Ji su seserimi ir dėde 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Kulme pasimetė su dėle ir, likusi su savo penkerių metų seserimi, atsidūrė Glueckstade. Ji pati karo pabaigoje buvo vos devynių metų mergytė. Po kapitullacijos, 1945 metų rudenį, Luebecke susirado rusų konsulatą arba įstaigą, kurią tuomet taip vadindavo. Konsulate buvo vienas lietuvis karininkas, majoro laipenyje, kuris ją prikalbėjo grįžti į Lietuvą. Ji su seserimi buvo apgyvendinta įstaigoje didelame kambaryje, kuriame rinkosi tokie rusų priviloti repatriantai. Po dviejų savaičių susirinko apie 20 asmenų ir pirmuoju transportu buvo išgabenti į Gardiną.

Kol buvo rusų įstaigos Luebecke žinioje, visl buvo labai globojami ir gerai penimi. Pakelėje į Gardiną maistas taip pat buvo geras ir niekas grįžtančiųjų neskriaudė. Reikalai visai pakitėjo Gardine. Jie ten buvo suvaryti į požeminių bunkerų stovyklą, kur jau buvo apie 900 tokių sugrįžėlių. Daugumas buvo ukrainiečiai. Lietuvių buvo gal apie 300. Čia visų pirma atėmė sugrįžėliams visus daiktus, rūbus, brangenybes ir viską, kas tik buvo vertinga. Jai atėmė dar iš motinos paveldėtą auksinį laikrodėlį ir šlaip viską. Nors buvo valkas, turėjo tuojau eiti į darbą, rinkti šakas ir pan. Valgis buvo neapsakomai blogas. Pietums davė kažkokių mirkėtų grūdų sriubos ir vieną 50 gramų riekutę duonos. Vėliau duonos normą padidino iki 100 gr.

Suaugusius tardė ir klausinėjo. Jaunus vyrus paėmė neva vienai dienai darbams. Aiškino, kad kitą dieną grįšią. Kai negrįžo, tai artimuosius ir motinas ramino, kad grįšią po savaitės. Bet taip iš jų niekas ir nebegrįžo ir jų likimas liko nežinomas.

TAURAGĖS NEBEATPAZINO

Luebecko "konsulate" lietuvis karininkas ją ramina, kad Tauragė esanti nesugriauta ir ten būsią gera gyventi. Kai jį pagallau atvažiavo į Tauragę, taj rado jau nuo pat stoties tik griuvėsius, taip kad iš pirmo žvilgsnio miesto negalima buvo pažinti.

Į Tauragę pateko pro Kauną. Iš Gardino jas su transportu nuvežė į Kauną ir paleido, be maisto ir be

pinigų. Arti stoties jas užkalbino vienas mielaširdingas žmogus, kuris, sužinojęs jų likimą, nuvedęs prie netoliese buvusių būdelių, nupirko joms maisto ir davė 20 rublių, už kuriuos ji galėjo sau ir seseriai nupirkti geležinkelio bilietą į Tauragę. Tauragėje, senoje Vytauto gatvėje, kurios naujo pavadinimo nebeprisimena, nes lietuvių gatves tebevadina senais pavadinimais, rado dėdės šeimą savųjų namų griuvėsiuose įstaisiusią su šešiais vaikais rūsyse. Dėdė ir jas priėmė, nors gyventi nebuvo iš ko. Ji ėjusi pas apylinkės ūkininkus uždarbiauti ar kiek prasimaityti. Taip pat pradėjusi lankyti mokyklą, kuri betgi buvusi rusiška. Joje lietuvių kalba buvusi tik vieną kartą savaitėje. Po kelių mėnesių metė lankiusi tą mokyklą, kurioje vistiek nieko nesuprato ir dvejuis metais, 1947/49 lankiusi vadinamą "suaugusių gimnaziją".

Toji "suaugusių gimnazija" iš tikrųjų buvusi vargo mokykla, vieno senuko mokytojo vedama. Jis su žmona buvo jos vieninteliai mokytojai, o mokiniai buvo visokia amžiaus ir išsilavinimo. Mokykla neturėjusi jokių telsių. Mokytojui buvo mokamas mokinių tėvų mažas atlyginimas. Mokytojui trūko ir vadovėlių ir mokslo priemonių. Mokė iš kelių pas jį dar užsilikusių vadovėlių, juos paskolindamas mokiniams. Ji ten mokėsi skaityti, rašyti, skaičiuoti, pašybos ir rankdarbių. Mokytojui 1949 m. susirgus, jos daugiau nebelankė. Išėto mokslo pažymėjimui gavo tik paprastą mokytojo raštelį, kad pas jį tokį laiką mokėsi. Mokykla buvusi mokytojo bute, špelverio name, Birutės ir Darlaus-Girėno gatvių kampe.

PARTIZANAI, ELGETAVIMAS IR KELIAS Į VOKIETIJĄ

Nustojusi lankyti mokyklą, gavusi darbo alinėjė. Bet 1950 m. turėjusi bėgti, nes milicija pradėjo įtarinėti dėl ryšių su partizanais. Ji iš tikrųjų partizanus pažinojusi. Jų buvę keliose jai pažįstamosiose šeimose. Jie turėjo normalius dokumentus ir dieną daugelis iš jų net turėjo darbo. Jie tik naktimis eidavo į žygius.

Pabėgusi iš Tauragės, atsidūrusi šilutėje. Ten nesiregistravo, bet vargo elgetaudama. Kadangi Lietuvoje ūkininkai jau buvo sullikviduoti ir neturtingi, tai dažnai traukėsi į slaptą nuvažiuodavusi į Rygą ir elgetavusi arba padėjusi dirbti pas apylinkės ūkininkus. Šilutės apylinkėje susipažinusi su vienu (Nukelta į 2 psl.).

Una solución a un serio problema de urbanismo

Otra importante obra pública destinada a solucionar un serio problema de una gran zona urbana del Gran Buenos Aires acaba de ser inaugurada por el primer magistrado, con el general beneplácito de todos los beneficiarios de esa realización, el viaducto "Presidente Perón" destinado a descongestionar el intenso tránsito de vehículos y de trenes que desde hacía muchos años venía ocasionando numerosas perturbaciones y perjuicios al desenvolvimiento comercial y de pasajeros de las poblaciones vecinas a la Capital Federal particularmente la ciudad de Avellaneda gran núcleo fabril del país.

Como es sabido largas e interminables filas de vehículos experimentaban diariamente y a todas horas grandes demoras frente a las barreras que constituían la única puerta de entrada y salida de Avellaneda y Buenos Aires en virtud del intenso movimiento de trenes del ferrocarril de la línea Buenos Aires. La población venía reclamando una solución definitiva a ello y el gobierno justicialista se abocó a su estudio y dispuso de inmediato la realización de los trabajos correspondientes concretándose éstos en breve plazo en una magnífica obra de ingeniería, orgullo de la técnica y el esfuerzo argentino, realizado con personal técnico y obrero nacional, y con equipos y materiales del país. El viaducto inaugurado es uno de los más importantes del mundo, figurando entre los más largos ya que abarca más de 2 kilómetros de longitud.

El nuevo viaducto cuyo costo alcanzó a los 80 millones de pesos comprendido en ello el costo de la obra en sí y de las expropiaciones efectuadas está constituido por una serie de puentes ferroviarios de una extensión de 2 kilómetros; la

altura máxima de las construcciones básicas alcanza a 7 metros elevándose aún sobre ella la torre de control, las oficinas, talleres y un amplio voladizo.

La obra se divide en cuatro partes: un tronco principal para tres vías con una longitud de 1134 metros que atraviesa varias valles por medio de puentes de 20 metros de luz central quedando liberados de tal manera los pasos a nivel correspondientes a los cruces de calles respectivos. Un tronco para dos vías de 366 metros de longitud con un puente de una luz central de 44 metros, un tercer tronco para una vía que nace también del primero y con la misma dirección que el anterior, con longitud de 637 metros y por último, en el extremo del viaducto que parte de la avenida Eva Perón hacia en sur se desprenden del tronco principal tres ramales de una vía cada uno que cruzan dicha avenida con sendos puentes de 44 metros de luz central. Dos de dichos tramos envuelven a la Estación Sarandí construida sobre el viaducto recorriendo una longitud de 300 metros y el tercero se dirige a los muelles del Dock Sur y totaliza un recorrido de 300 metros.

Se debe agregar que al trazarse su construcción paralelamente a las vías existentes y a 20 metros al sur de las mismas se podrá convertir ese ramal en una nueva avenida lateral al viaducto que permitirá unir las importantes arterias de Eva Perón y Guemes, y se ha previsto también la construcción del lado sur del viaducto de otra avenida.

Las soluciones logradas pues han venido no solamente a descongestionar en forma definitiva y satisfactoria el intenso movimiento de tránsito de vehículos allí registrado sino a estructurar realizaciones de orden urbanísticas de gran belleza y beneficio popular.

La política impositiva en el Segundo Plan Quinquenal

"En materia de política impositiva el objetivo fundamental del estado será lograr una equitativa distribución de las cargas fiscales en relación con la capacidad contributiva de la población, y utilización del impuesto como instrumento de gobierno al servicio de la justicia social y de la economía social del país".

Tales las acertadas palabras con que el Segundo Plan Quinquenal inicia el capítulo correspondiente a la política impositiva del gobierno justicialista. Y para obtener esa equitativa distribución de las cargas fiscales, se hace preciso un detenido estudio estadístico acerca de la superposición impositiva, problema éste previsto también en el nuevo plan de gobierno al establecer que "Los impuestos nacionales, provinciales y municipales serán unificados o coordinados en todo el país mediante convenios especiales, a fin de evitar superposiciones injustas".

En cumplimiento de este propósito, incluido entre los objetivos generales del plan, acaba de ser firmado un convenio entre la Municipalidad de la Capital Federal y el gobierno de la provincia de Buenos Aires, encaminado a evitar la doble imposición en materia de impuestos a las actividades lucrativas.

La iniciativa, que responde por otra parte a lo resuelto en la Séptima Conferencia de Ministros de Hacienda, habla por sí sola de la justicia que la inspira. Porque ella tiende a prevenir la falta de equidad en aquellos casos en que determinadas empresas, con activida-

des en ambas jurisdicciones, soportaban sobre un mismo ingreso bruto el doble gravamen provincial y municipal.

En el convenio que se comenta se establece la delimitación de la materia gravada atribuible a cada jurisdicción, a cuyo efecto se determina que cada fisco gravará, de los ingresos brutos totales originados por las actividades que se desarrollan simultáneamente en ambas jurisdicciones, la parte proporcional a los gastos efectivamente soportados en cada una de ellas. También contiene el convenio algunas reglas de excepción para los casos en que existan dificultades para llevar a la práctica la solución prevista.

Por último expresa el convenio que la medida reviste una innegable trascendencia "por el importante alivio que en el peso de la carga fiscal representará para los contribuyentes afectados y por la indudable gravitación que ejercerán en el normal ordenamiento financiero del país y para el desarrollo natural de las actividades económicas por cuanto este convenio quedará abierto a la adhesión de las provincias que también enfrentan el problema cuya prevención han encarado decididamente las autoridades firmantes del mismo."

Como en toda la acción que viene desarrollando el gobierno del general Perón, el convenio suscripto contempla a la vez los intereses privados y los de la colectividad, como integrantes de un todo encaminado a la consolidación económica de la Nación.

Didelis lietuvių laimėjimas

AMERIKOS PARLAMENTAS SUDARĖ KOMISIJĄ ISTIRTĮ PRIVERTINŲ LIETUVOS, LATVIJOS IR ES

Šį Eltos biuletenį ruošiant, gauta džiuginanti žinia iš Vašingtono, kad JAV atstovų rūmai priėmė atst. Kersteno pasiūlytą rezoliuciją Nr. 231, pagal kurią sudaroma specialioji komisija priverstiniam Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimui į Sovietų Sąjungą iširti.

Tai yra didelės reikšmės nutarimas. Dėl jo siejosi ne tik JAV lietuviai, kurie tūkstančiais laišku ir telegramų kreipėsi į Vašingtoną, ragindami rezoliuciją priimti, bet ir viso pasaulio lietuviai, latviai ir estai, nes toji komisija turės progos JAV ir visam pasauliui atidaryti akis ir parodyti, kokia klaida ir prievarta Sovietai pavergė Pabaltijo kraštus. Galima sau įsivaizduoti, kad Sovietams šitas nutarimas bus labai nemalonus. Bet užtat pavergtosios tautos, o ypač lietuviai, kurie dėl to nutarimo daug pastangų padarė, gali laikyti tai dideliu savo laimėjimu.

KERSTENO REZOLIUCIJS

"Kadangi Jungtinių Amerikos Valstybių Vyriausybė palaiko diplomatinis santykius su Pabaltijo tautų vyriausybėmis — Lietuvos, Latvijos ir Estijos — ir konsekventiškai atsisakė pripažinti jų pagrobimą bei prievartą įjungimą į Sovietų Sąjungos Socialistines Respublikas: Tad tebūna n u t a r t a, kad šiūmi išrenkama komisija, susidedanti iš 7 Kongreso narių, Kongreso pirmininko skirtų. Vieną jų komisija pasiskirs pirmininku. Betkokia vakancija, atsiradusi komisijos narių tarpe, bus užpildoma tokiu pat būdu, kokiu buvo daromas originalus paskyrimas.

Komitetas yra įgaliotas ir įpareigotas praveisti pilną ir užbaigtą SSSR įvykdyto Lietuvos, Latvijos ir Estijos užgrobtimo ir prievartą įjungimo ištyrimą. Tyrinėjant imtina dėmesin, bet neapsiribotina: slapti tarp SSSR ir vokiečių nacių režimo 1939-40 m. susitarimai, liečią Pabaltijo tautas; sutartys tarp Pabaltijo tautų ir SSSR bei jų sulaužy-

patvirtinimo atitinkami žmonės, skirti tautos sveikatingumui užtikrinti, pasiekę tokį tobulumą laipsnį savo veikloje, kad paskutiniaisiais metais sanitarinės kultūros skleidimas, panaudojant visas galimas priemones, tapo platus ir visuotinis. Ryškiausia justicializmo kryptimi sanitarinės kultūros skleidimas stipriausiai pasireiškė darbo dirtyje. Fabrikuose ir dirbtuvėse dažniausiai lankėsi minėtos ministerijos sudarytos specialistų grupės, skleidamos žodžiu ir raštu preventyvinės medicinos, higienos ir darbo saugumo svarbą. Visa tai turėjo baigtis "Penktąjį Darbo Žmonių Sveikatos Savaitę", kuri, kaip ir ankstyvesniais metais, susilaukė plačiausių gamybos sluoksnių paramos ir pritarimo.

Šiam propagandos planui buvo panaudotos radio valandėlės visose krašto stotyse, nurodant įdomių smulkmenų, susijusių su vadinama "Sveikatos Virtuve", kuriose buvo aiškinami moksliški tautos sveikatingumo pagrindai, aiškinama ir platinama naujoji generolo Perono politika, kad žmogiškas kapitalas, palaikantis tautos ūkio pažangą, išliktų kaip galima daugiau sveikas ir stiprus.

Paryškinimui pateikiame sanitarinės kultūros ir auklėjimo srityje minėtos ministerijos 1952 m. atliktųjų darbų santrauką.

Žemiau patiekiamos skaitlinės yra taip iškalbingos, kad nereikalauja jokių ryškesnių paaiškinimų. Pramonėje, prekyboje ir mokyklose suruošta 6.242 mitingai; priklijuota 480.000 propagandinių škeibimų, telefonu nurodyta valgių sudarymo patarimai 20.000 kartų; sveikatos daržas ir įvairūs paveikslai — 100.000; išdažinta 2.700.000 daržovių sėklų maišelių; paskleista 200.000 knygų, 3.500.000 propagandos lapelių, 210.000 brošiūrų; 3.300 paskaitų per radiją. Ir jei prie to viso pridėsime dar kultūrinės filmas, rodytas pramonės įmonėse, mokyklose, kinuose ir t. t., tai turėsime pilną santrauką valdžios atliktųjų darbų, supažindinančių gyventojus su viskuo, kas turi ryšį su higieniniu ir sanitariniu švietimu, kuris turi viešpatuoti Naujoje Argentinoje.

ARĖ KOMISIJĄ ISTIRTĮ PRIVERTINŲ LIETUVOS, LATVIJOS IR ES

mas; sovietų agentų infiltracija į Pabaltijo tautas bei Sovietų ginkluotų pajėgų invazija į Pabaltijo tautas 1939-40 m.; Pabaltijo tautos primesta apgaulinga rinkimų sistema 1940 m., kad užtikrintų išrinkimą asmenų, palankių SSSR ir priešingų Pabaltijo tautos ir Pabaltijo žmonėms.

Kai tik galės, dabartinio Kongreso metu Komitetas praneš Kongresui (arba Kongreso pareigūnui, jei Kongresas nebūtų sesijoje) apie apklausinimo rezultatus bei studiją, drauge su rekomendacijomis, kurias jis ras reikalingas. Tikslu

Maskva daugiausiai bijosi vokiečių kariuomenės

Maskva remia visus, kurie jos politiką, kad ir netiesiogiai, vykdo. Dabartinį šalčio karo fazę Madariaga, ispanų politikas, dabar profesorius Anglijoje, laiko pačia pavojingiausia iš visų, nes komunizmas Prancūzijoje tebėra dar labai pajėgus, o iš rinkimų Italijoje jis išėjo net sustiprėjęs. Jei iš būsimųjų federal. Vokietijos parlamento rinkimų išeitų laimėtoja kuri nors socialistų partija, kad ir būdama antikomunistiškai nusistačiusi, tačiau vykdati Maskvos politiką, tai Maskvos "naujoji linija" vis tiek būtų jau davusi žymų pelną.

Nupasakojęs Churchillio nuopelnus Europai, kurią tas apsaugojo nuo Hitlerio ordų, Madariaga toliau Churchillio pasiūlymą susitikti su Sov. Sąjungos vadais ir svarstyti jos saugumo problemas neatsiejama su Vakarų Europos problemomis taip įvertina: Churchillio žodžiai reiškia, kad jei tik Maskva sutiktų nepulti Vakarų Europos laisvės ir saugumo, tai daugiausia visai nešnekėtų apie Rytų Europos valstybes, šandien pripaustas bolševikų bato. Jei šl Churchillio mosto interpretacija yra teisinga, kaip pažymi Madariaga, tai išeina, kad D. Britanija tuo pačiu yra pareiškusis savo sutikimą su pusės Europos pavergimu. Visiems yra aišku, kad jeigu tik Maskva no-

ivykdyti šią rezoliuciją, Komitetas, arba betkuri komisijos įgaliota apklausinėjimas atlikti pakomisė, turi daryti apklausinėjimus (hearing), posėdžiai ir veikti šio Kongreso metu tokiu laiku ir tokiose Jungtinių Valstybių vietose, viduje ar už jų, jų teritorijų nuosavybių ribų, neatsižvelgiant, ar Kongresas sesijoje, atostogose ar pertrauktas; daryti apklausinėjimus (hearing) ir reikalauti, kviečiant ar kitaip, dalyvauti ir liudyti tokius liudininkus ir pateikti tokius knygas, protokolus, korespondenciją, memorandumus, popierius, dokumentus, kokius jis ras reikalinga. Kvietimal galės būti išrašyti su Komiteto pirmininko ar betkurio kito, jo paskirto komisijos nario parašu, ir galės būti, pirmininko ar nario pavedimu, įteikti per betkurį asmenį."

ri parodyti gerą valią, tai ji gali turėti taiką išties šimtmetį, jei tik likusį pasaulį paliktų ramybėje. Tačiau Maskvai to neužtenka: ji nori daugiau, būtent — kad visi jos laimėjimai Europoje, neatsižvelgiant į jokią telsę ir teisingumą, būtų formaliai jai pripažinti. Todėl ir Churchillis, vietoje visos Europos saugumo užsimindamas tik apie Vakarų Europą, anot Madariagos, pasakęs tai, ko Maskva kaip tik ir norėjo girdėti. Ar tai nebuvo Maskvai pasiūlymas pergalės be kovos? Ir ar tuo būdu nebuvo sustiprintos komunistų partijos visame pasaulyje? Dar daugiau: ar tuo pačiu nebuvo įamžinta jėgų pusiausvyros tezę ir paskirstymas pasaulio įtakos sferomis, dėl kurių kaip tik ir yra kaltos dabartinės blogybės? Ar JAV ir D. Britanija Telyherane, Jaltoje ir Potsdame mėgino efektyviai sukludyt, kad šita sistema nebūtų įvesta? Ar jos kiek reikiant pasipriešino raudonajam carui? Nejaugi visą šią sistemą norėsiems pakilti pasaulyje ir būsimosioms kartoms? Tai vis Madariagos klausimai, į kuriuos atsakymas jam yra aiškus, tik jis, matyti nelabai nori sutikti, jog D. Britanija to iš tikro norėtų, kaip kad verčia daryti Churchillio pasisakymas ir kai kurie paskesni įvykiai.

RENKA INFORMACIJAS APIE LIETUVIŲ PAGALBĄ

Rytų Vokietijos mokslininkų darbo ratelis, pasivadinęs „Der Goettinger Arbeitskreis“, neseniai paskelbė savo į Rytprūsių vokiečius atsišaukimą, kad praneštų išsamiau apie pagalbą, kurią, parodę didelę artimo meilę, lietuviai po 1945 m. suteikė didžiojo bado metais į Lietuvą pabėgusiems vokiečiams. Atsišaukimą pasirašė minimojo darbo ratelio pirmininkas, teisių prof. Dr. H. Krausas. Panašų atsišaukimą "Goettinger Arbeitskreis" buvo paskelbęs jau ir anksčiau, būtent 1950 m., prašydamas atsiųsti aprašymus išgyvenimui, kaip užsieniečiai, patys pasiaukodami, yra padėję vokiečiams per jų trėmimus. Pasirėmus gautaisiais pranešimais, paskiauo buvo atspausdinti "Zmogiškumo dokumentai", kurie sukėlė gyvą susidomėjimą ir kurių laidos dabar paruoštos taip pat anglų ir prancūzų kalbomis. Minimajame veikale, kaip pažymi savo atsišaukime darbo ratelio pirmininkas, tebuvo galima tik trumpai suminėti tą pagalbą, kurios daug Rytprūsių gyventojų buvo susilaukę iš lietuvių sovietinės okupacijos metais. Šandien — skelbiama — juo labiau pridėra pareikšti padėką kaimyninei ir draugiškai tautai, dalimi drauge su kitais benamiais turinčiais dalintis jų nelengva našta, iš dalies priverstai savo tėvynėje kęsti baisias kančias. Lietuviai savo pasiaukojimu yra daug vokiečių išgelbėję nuo tikros bado mirties. Pranešimuose prašoma nurodyti ne tik pačią pagalbą vertę, ypač turint galvoje, kad ją reikšiams dėl to patiems grėsė pavojus, bet taip pat pavaizduoti padėtį Rytprūsiuose ir Lietuvoje. "Mes esame įsitikinę, kad nėra nieko gražiau, kaip pareikšti savo galbėtojų didelėje bėdoje padėką, jei ji nėra pareikšta veiksmu".

NAMO SIENOS SU RATUKAIS

Frank Robertson firma, Texas, JAV, bandymui pastatė penkis 1.250 kvadr. pėdų grindų ploto vienos šeimos namukus, kurių vidaus sienos įrengtos ant ratukų ir gali būti pasciausiu būdu, visai be statybininkų pagalbos, perstumiamos į naują vietą. Vidaus išplanavimo kombinacijų gali būti apie 70. Namams pradžioje pirtalkytas jaunavedžiams, vėliau didėjant šeimai, didinamas kambarių skaičius ir keliamas iki tokio masto, kad vedę vaikai galėtų gyventi su tėvais. (T2)

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

(Atkelta iš 1 psl.)
partizanų ryšininku vokiečių, kuris vadė vieną ūkį kaime. Tas ūkis jau priklausė kolchozui, o partizanų ryšininkas buvo to kolchozo brigadierius.

Kai prasidėjo vokiečių registracija, tai to vokiečio prikalbėta, užsiregistravo kaip vokiečių, nurodė, kad pametusi dokumentus ir pamelnuodama, kad gimusi Karaliaučiuje, o ne Tauragėje. Tas vokiečių ir jo vienas draugas milicijoje palludijo, kad ji gimusi Karaliaučiuje. Jis pramokęs ją ir vokiškai, nors ji nebuvo taip gerai išmokusi ir turėjusi dėl to per tarymą vargo, nes ten vis griebdavosi lietuvių kelbos, nemokėdama pakankamai vokiškai, ir sukūrusi tarytojū įtariamą. Jai visdėlto pavyko pro visus tikrinimus praeiti ir patekti į vakarų Vokietiją kartu su ją globojusiu vokiečiu.

Nors ji grįždama į Lietuvą buvo tik maža mergaitė, bet gerai pajutusi bolševikų melą ir apgaulę. Jai Lietuvos gyvenimas Lubebecke rusų buvo nupasakotas visai kitaip, kaip iš tikrųjų buvo. Nors ji su seserimi buvusios 6 ir 9 metų mergaitės, jos buvo tardomos ir įtariamos, kad esančios šnipės ir išdavikės. Su ja grįžusieji lietuviai verkėdavo ir dejuodavo dėl savo kvailumo, bet jau nebegalėjo savo fikimo pakeisti. (INFORM.).

SVEIKŲ IR STIPRIŲ GYVENTOJŲ SANITARINĖ KULTŪRA IR ŠVIETIMAS

(CULTURA Y EDUCACION SANITARIA PARA UN PUEBLO SANO Y FUERTE)

Justicialistinė politika reiškiama taip pat ir sanitarinėje kultūroje bei auklėjime, kurie priklauso ir priklauso išvystyti Valstybės Sveikatos Ministerijai.

Pravartu priminti, kad šioje srityje 13.039 įstatymu, patvirtintu 1947 m., buvo įvestas privalomas pagrindinių higienos dėsnių visame

krašte mokymas. Pagal šį įstatymą buvo įsteigta Sanitarinės Kultūros Departamentas, kad būtų pasiekta šis ypatingas su taip dideli mediciniška socialine paskirtimi tikslas. Tuo tikslu buvo sudarytos visame krašte atitinkamos grupės šių darbų išbaigimui ir išvystymui. Nuo minėtojo įstatymo

Kas yra Europos tikroji stiprybė

Kai rytų Vokietijoje kilo darbininkų riaušės, kai darbininkai buvo tankais mynojami ir karo lauko teismo šaudomi, — pasaulis buvo nustebintas, nes nelaukė, kad pasipriešins vokiečiai, apie kuriuos buvo sakoma, jog jie klausys visokios valdžios įsakymų.

Pasaulis reagavo nevienodai. Tarp daugelio reagavimo būdų dėmesį patraukia trys smulkmenos iš trijų vakarinių sąjungininkų:

Prezidentas Eisenhoweris pasiuntė Berlyno darbininkams 50 mil. dolerių.

Britų okupacinės valdžios Berlyne pirmas žygis buvo pasiūsti sargybą prie Sovietų paminklo vakarinėje zonoje, kad paminklą apsaugotų nuo minios pykčio.

Prancūzai... apie juos šveicarų "Die Weltwoche" korespondentas taip rašo: "Pirmomis Berlyno sukilimo dienomis buvau Paryžiuje. Nuotaika buvo nepaprastai sujaudinta. Bet ne dėl vyriausybės krizės ir ne dėl Berlyno, o tik dėl atominių šnipų Rosenbergų baismės įvykdymo. Masėm jie demonstravo prieš Amerikos atstovybės ir virto antiamerikoniška banga, kurioje buvo ne tik komunistai. Tuo tarpu prieš nutiesimą Berlyne tik po savaitės protestavo prieš Sovietų atstovybės apie porą šimtų socialistų, savo partijos įsakytai. Galima buvo laukti, kad kaip tik prancūzai, kurie Indokinijoje kariauja prieš komunistus, kurie ir namie turi su jais tiek bėdų, bus suelektinti birželio 17 įvykių. Bet čia vis tebesvajoją apie savo tautinę didybę, nemokamą pasaulį taiką ir gaidį puode, laidydami politikai cinišką panieką, kuri veda į cinišką panieką Prancūzijai."

Dėmesio vertas ir Sovietų karių reagavimas. Jų aštuoniolika buvo Sovietų teismo sušaudyti už tai, kad atsisakė šaudyti ir darbininkus. Panašiai ir lenkų tankų dalinio vadas: „I vokiečius darbininkus aš nešaudysiu“ ir atidavė jiems pagarbą.

Pagyvenę sovietiniame režime, tiek lenkai, tiek sovietiniai kariai žinojo, jog mažiausias neklusnumas jiems baigsis mirtimi ar koncentracijos stovykla. Tačiau kaip tik dėl

to, kad buvo pagyvenę sovietiniame režime, jie žinojo, kad didžiausia žmogui brangenybė yra laisvė, ir jie sutiko mirti, bet ne atsisakė pakelti ginklą prieš darbininkų laisvę ir gyvybę.

Tai pagarbos verti žmonės. Jų pavyzdys rodo, kur reikia ieškoti tikrųjų taktininkų kovoje dėl Europos laisvės prieš bolševizmą.

Tačiau dėl Europos ir viso pasaulio likimo į Washingtono konferenciją atvyko kalbėtis Europos vardu Prancūzijos Bidault ir Anglijos Salisbury. Taigi — jie sudaro Europą.

Kokia bėdina ta Europa ir kaip ji neteisingai atstovaujama tiek Rytuose, tiek Vakaruose! "Drb."

Urugvajaus Lietuvaitės iškilmingoje eisenoje Montevideo gatvėse

* **VLIKO** Vydamosios Tarybos Informacinės Tarybos iniciatyva drauge su latviais ir estais liepos 20 d. suruosta spaudos konferencija Hamburge. Šioje konferencijoje vokiečių ir skandinavų spauda paInformuota apie aktualiuosius Lietuvos ir kt. Baltijos valstybių reikalus. Pagrindinė konferencijos tema — lietuvių, latvių ir estų veiksmų notos įteikimas Jungtinių Tautų Organizacijoje atstovaujantiems vyriausybėms.

SOČIKO ŽVAIGŽDĖ NUSILEIDO

Prieš porą metų laisvojo pasaulio lietuvius pasiekė žinia, kad jaunas lietuvis Algirdas Sočikas, Maskvoje įvykusiose Sovietų Sąjungos bokso pirmenybėse, laimėjo sukaus svorio čempiono vardą.

Maskva, įsitikinusi, kad Algirdas Sočikas yra stipriausias boksininkas visoje Sovietų Sąjungoje, nutarė to lietuvių jėgą ir sugebėjimus panaudoti savo propagandiniams tikslams.

Sovietų Sąjunga, sumaniusi dalyvauti Helsinkio Olimpiadoje ir norėdama įsitikinti savo sportininkų pajėgumu tarptautiniu mastu, eilę geriausių savo atletų siuntinėjo rungtyniauti į satelitinę ir net užsienio valstybes. Sočikas tose išvykose pasirodė labai gerai. Jis lengvai nugalėjo satelit. kraštų, o taip pat Ry-

paganda Sočiko asmenyje susilaukė nelaukto smūgio. Lengvai įveikęs Lenkijos čempioną, Sočikas skaudžiu nokautu, antrame runde, pralaimėjo Pietų Afrikos juodkūli. Afrikietis, pastebėjęs Sočiko blogą apsigynimą kairiąja ranka, nutaikęs proga, smogė ir jį partrenkė.

Po šio pralaimėjimo Sočikas Sovietų sporto vadovų buvo apkaltintas išžiūru ir nesugebėjimu atlikti jam pavesto uždavinio — laimėti aukso medalio. Jie neišvengė savo pykčio ir neapykantos išreikšti net kitataučių sportininkų akyse.

Aiškus dalykas, Sočikas pralaimėjo to visai nenorėdamas. Čia jis turėjo nusilenkti savo partnerio didesniam sugebėjimui ir dalinai laimei.

Po šio įvykio Sočiko vardo Sovietų sporto pasaulyje nebesigirdi. Kaip praneša užsienio spauda, 1952 m. rudenį įvykusiose Sovietų S-gos bokso pirmenybėse Sočikas jau nebedalyvavo.

Reikia manyti, kad šis gabus sportininkas, lietuvis, tapo Maskvos smurto auka, kaip nesugebėjęs išpildyti jam uždūto uždavinio pagal bolševikų propagandos iš anksto numatytą ir paruoštą planą. (N.L.)

REKORDAS

Sovietų grožybių pirmenybės — ligi šiol "Pravdos" rankose — buvo perviršytos buvusio brazilų senatoriaus Dr. Abel Chermont, kuris štai ką pasakė:

„Pekinas yra visų mano žinomų miestų po Maskvos švariausias. Gyventojai pajėgę išnaikinti muses. Mačiau vieną iš higienos propagandinių įrašų: Jei negalite užmušti nė vieno amerikono Korėjoje, tai bent užmuškite vieną musę Kinijoje. Tiek vienas, tiek antras yra kenksmingi. Vieną dieną, važiuojant ekspresu iš Šanghajaus, stauga kilo sumišimas. Traukinyje sustojo, ir keleiviai griebė muštį iš kur tai atsiradusią musę. Po to visi grūdosi jos pamatyti, taip kaip pas mus žmonių susiburia nelaimingo atsitikimo atveju.

Žinoma, turint galvoje, kad sulig Dr. Chermont Pekinas yra antras miestas savo švarumu, būtų įdomu, kokia švara yra Sovietų sostinėje. Ten greičiausia gatvės bent mažiausiai tą benzinu plauna...“

PRISIMINIMAI

Prieš kurį laiką davėme sovietinių valymų Politbiure sąrašą. Šią statistiką papildome augstųjų sluosnių "švara" Stalino valdymo metu (1924-53).

Liaudies komisarai ir centrinio komiteto nariai:

Ištremti visam gyvenimui — 3 (Bubnov, Radek, Rakovski).

Nusižudę — 7 (Čiarviakov, Chogaeov, Changian, Enukidze, Lominadze, Liubošenko, Skripnik).

Sušaudyti — 31 (Antipov, Arbutov, Beloborodov, Bogaslavski, Ciubar, Evdokimov, Grinko, Jakovlev, Krachan, Kavtaradze, Koslor, Krilenko, Lomov, Mlivani, Oseinski, Petrovski, Postišev, Preobrajenski, Reingold, Rosengoltz, Rudutak, Serebriakov, Smirnov, Smilga, Suchomlin, Sulimo, Safarov, Scltz, Uglanov, Nuklicht, Zatonski).

Maršalai, generolai ir admirolai:

Sušaudyti — 30.

Išvežti visam gyvenimui — 5.

Policijos vadai: Sušaudyti — 7 (Agranov, Balitski, Deribas, Yagoda, Ježov, Sultski, Zakovski).

Taigi iš viso:

Sušaudyti — 68,

Nusižudę — 7,

Išvežti visam gyvenimui — 8.

Šių penkmečių laikotarpyje sulikviduoti 93 vadai. Maždaug kasmet 2,86. Be to, reikia neužmiršti, kad čia neminime Politbiuro narių ir šlaip mažesnių pony.

(Cand. 1953, 13)

PROJEKTAI ANT PROJEKTŲ

Sovietinė Vokietija žengia iš pergalės į pergalę. Prieš kels mėnesius pasiekę projektų rekordą, nustatydama laidotuvių direktoriams normas, kur nurodoma tvarkraščiai, ceremonijų ilgumo laikas, kokio ilgumo eilė gali būti paskui karstą, tarp kita ko (atsargumas niekada nekenkia!) uždrausta laidotuvių kamams vaikščioti arti demarkacijos linijos su Vak. Vokietija. Paskutinė pergalė buvo pasiekta, įsteigiant gero skonio organizaciją, kurios užduotis bus pastoviai kritikuoti apdaro pramonę, pridant darbininkų estetines sąvokas prie socialistinės bendruomenės reikalavimų. (Cand., 1953, 12)

Sov. Rusija pažeidimo ženkle

RAŠO GEN. LEIT. TEODORAS DAUKANTAS

EURAZIJOS GYNYBOS SUNKUMAI

Didelį plotai ir neparasti nuo priešų atstūmami sudaro Sovietų stiprybę ir atsparumą puolimui. Priešų jėgoms įėjus į Eurazijos erdves ir atsidūrus toli nuo savo bazių bei priėjus arčiau sovietinių, jų padėtis darosi keblesnė. Krymo karas prieš šimtą metų ir japonų karas prieš penkiasdešimt metų įrodė nuotolių keblumą rusams tuo atveju, kai priešas apsiriboją Eurazijos pakraščiuose. Krymo pussiasaliai, Alando salynas ir Kamčatka Krymo kare, Korėjos ir Kvantumo pussiasaliai, Kurilų ir Sachalno salos bei Pietų Mandžūrija (kinų teritorijoje!) japonų kare bei jų kariniai siekimai įgalino japonus priversti, kad rusai pasiduotų. Tautos sutartimis imperija atsisakė kai kurių sričių, įsipareigojo apriboti savo apsiginklavimą (pvz. teisės laikyti Juodojoje Jūroje laivyną).

Krymo kare sąjungininkai buvo žymiai pajėgesni už rusus ir galėjo bet kur pulti: Baltiją, Krymą, Toliuosius Rytus. Japonai buvo žymiai silpnesni. Jie, nenutolę nuo savo bazių, puolė tik Korėją, o, tai pavykus, — Kvantumą, Mandžūriją ir pagaliau Kurilus ir Sachaliną. Visi šie siekiniai yra toli nuo imperijos gyvybinių sričių. Atstumai atsivėrė prieš rusus. Kal Krymo kare priešas davė smūgius įvairioms kryptimis, japonai mušė eskadrą po eskadros, diviziją po divizijos kol rusai dar nepajėgdavo dėl transporto sunkumų sutelkti pavojaus vietoje savo masinių jėgų. Čia rusai negalėjo panaudoti net antrosios savo jėgos — žmonių gausumo.

Reikia įsidėmėti, kad sąjungininkai ir japonai puolė retai apgyventas rusų sritis bei pakraščius, kur daugiau svetimtųjų gyvenama. Bemaž pusė bolševikų pasienio yra

šlaurėje. Visa šlaurė yra retai apgyventa. Toliausiai nuo Sovietų bazių yra Azijos Čukotskio (Čk.) ir Kamčatkos (Kč.) pussiasaliai. Abu yra arti Aliaskos. Aliaska 19 šimt. priklausė rusams ir buvo labai pigiai parduota Amerikai. Dėl to pardavimo daugelis didžrusių ir šlandien galisai, — paklauskite ir įsitikinsite. Aliaskos užkariavimas patatytų pavojun Ameriką. Rusijos istorija mus moko, kad didžrūsiai nežurimsta, kol vėl atgauna prarastas ar užleistas sritis. Taip buvo kovose prieš lenkus ir lietuvius, prieš turkus ir persus, japonus ir kinus, švedus ir suomių, — visur yra nepasotinamas didžrusių imperializmas. Jei Amerika, europiniai Churchillų apeista, atsidurs viena prieš sovietus, jos apsigynimas bus vien tik stipriame atoveikyje. Aliaskos saugumu susirūpinimas privers ją susimąstyti, kad „atovelkis yra geriausias gynybos būdas“, kaip sako karo teorija. Visur kitur tūkstančių kilometrų nuotoliai nuo bolševikų bazių iš dalies dar saugoja New York, tačiau Aliaska jau ir dabar yra nuolatiniame pavojuje.

Anglija būriniais laivais sugebėjo pulti Kamčatkos (Kč) tvirtovę. Japonija, nepalyginamai mažesnė ir silpnesnė, kaip Rusija, kariaudama viena, sugebėjo užimti Korėją, pusę Mandžūrijos su Kvantunu ir Kurilus su Sachalinu. JAV padėtis, kol sovietų nėra užimta Aliaska, Rytuose yra geresnė ir stipresnė. JAV turi gerą patyrimą amfibines operacijas vykdyti. Kol Sov. Rusija ejo Europos kryptimi, didžiulė dalis respublikonų buvo izoliuonistai. Pasukusi į Aziją (Kiniją, Indiją, Korėją), ji tiesiog gresia JAV saugumui. Taftas pralaimėjo rinkimus dėl savo tradicinio nusistatymo izoliuotis (atsiskir-

ti). Demokratai, pralaimėję Korėjos karą po MacArthur'o pašalinimo, dar ankščiau komunistams užleidę kinus (kur Marchallo autoritetas?), nustojo dalies įtakos visuomenėje. MacArthuras buvo taip entuziastingai sutiktas tėvynėje, kad laimėjo JAV ateiviai Japonijos simpatijas. Korėjos karas yra nepopuliarus, nes bergždis yra jo aukos. Tuo tarpu KČ. ir Čk. būtų suprantamos ir prasmingos.

ČUKOTSKIO IR KAMČATKOS PRIETILČIAI

Čukotskis (Čk.) yra tolimiausias nuo visų Sovietų bazių ir tuo pačiu metu artimiausias Amerikos bazių siekinys. Sovietų susisiekimas su Čk., einas vieninteliu keliu, kabo ant siūlo, yra lengvai pažeidžiamas, gali greitai net ilgam laikui būti nutrauktas. Jo susisiekimas jūra aplink Kamčatką (Kč.) yra atviras iš Aleutų pusės Beringo jūroje. Remti Čk. gynybą jūros transportu būtų sovietams neapdairu.

Bet Čk. Sovietų gynybos sistemoje yra vienas taškas. Taško netekti yra nuostolingas, bet ne lemtingas praradimas. (Korėjos fronto kalvos yra pavyzdys). Kol nesugebėta įsitvirtinti užimtoje pozicijoje, o priešas nesidrovi kontratakos nuostolių žmonėmis, taškas yra lengvai pažeidžiamas priešpuliu ir dėl to nesaugus. Labai yra svarbu savo rankose turėti liniją. Amerikiečiai turi prieš Čk. virš trijų tūkstančių km lauzytą liniją, būtent Aliaską ir Aleutus. Šioje operacijoje prieš Čk. išelties riboje yra JAV stiprybė.

Tačiau sovietai taip pat turi ataramą Petropavlovsko tvirtovę KČ. Petropavlovsko (Petrp) nepatogumas rusams yra jo nuotolis nuo kelių ir nuo Čk. Artimiausia priešų bazė Attu sala Aleutuose yra tūkst. km atstume. Rusams būtų beveik neįmanoma sunaikinti JAV bazes Beringo jūroje, bet amerikiečiams būtų saugiau nesiriboti vienu Čk. ir reikėtų praplėsti operaciją iki KČ. Taip veikti leidžia bazių pla-

tumas, supas priešų pozicijas, ir jūrų susisiekimas greitesnis ir našesnis negu sausumos. Vienas vidutinės talpos laivas gabena krovinių daugiau, kaip vienu bėgių geležinkelis per visą dieną (24 val.). Nors Beringo jūra yra sunku plaukioti, bet vis tik daug patogesnis plaukiojimas kaip Sovietų Ochotsko jūra anapus KČ.

Amerikiečių bazės yra saugios nuo nepageidaujamų akių ir būdamos 1000 — 1.500 km atstume nuo karo veiksmų, yra arčiau negu sovietinės bazės. Net artimesnių bazių, kaip Čk. ir KČ., nuotoliai nuo Sibiro uostų yra dar pakankamai dideli. Šių dviejų prietilčių organizavimas laiduotu Aliaskos gynybą. KČ. būtų reikalinga net trigubai didesnių jėgų, negu Čk., bet karo veiksmams, vedami viena siaura kryptimi, lengvai atmušama, nes priešui būtų aiški ir koncentruota. Karo istorija moko, kad veikimas iš plačios bazės dviem kryptimis padeda suklaidinti priešą. Tam pakanka vietos tarp Dženevo ir Prtp., — frontas jų tarpe ilgesnis, kaip tarp Odesos ir Murmanskio Europoje! Tokiose sąlygose lengviau savo pasiekimą stiprinti ir gilinti. Atstumai neleidžia priešui reikiama laiku permetinėti savo strateginius rezervus ir verčia jėgas išsklaidyti. KČ. operacija gerai derintusi su Čk. Abiejų pussiasalių strateginė gyluma — jų platumas — neviršija vienos žaibo karo operacijos; nes yra mažesnis kaip 450 km. Greta prietilčių reikėtų atkreipti dėmesį į Komodoro ir Karjinskio salas šalia KČ., kad nesulauktų iš ten aviacijos priešpulių ar kitos kokios staigmenos.

Visa šių dienų, Staliniui mirus, politika yra nukreipta JAV izoliuoti, kad rusai galėtų kovoti tik prieš JAV arba priversti JAV-bes nusileisti rusų valiai. Lietuvių-latvių-estų pagrobimas dideliu mastu Luvo visiška panašus. „Tik nesijunkite, mes su jumis nepuolimo ir draugišumo sutartį pasirašom“ (C

Partizanų daina

(užrašyta jauno iš Lietuvos sugrįžusio vokiečio).

Pakvipo paraku pasaulis,
Pasklido šūviai alkani.
Skaisti, raudona saulė leidžias,
Nuskendo ežero dugne.

Išėjo broliai Ažuolas ir Vėtra,
Veidai žibėjo jų drąsa.
Jiems žalios klevo šakos mojo
Ir lapai, lyg ašarom, mirgėjo rasa.

Suklupo rūtose mergaitės,
Žolynai glostė veidus jų.
Melsvas akis į dangų kėlė,
Kaip linų žiedą prie rasos.

Gražink, Aukščiausias, mūsų brolius,
Gražink sūnelius į namus, —
Malda pravirko vakarinė,
Kaip tyli vasaros naktis.

Kai sutema ant žemės skleidžias,
Kai paukščiai grįžta į namus, —
Skaisti, raudona saulė leidžias
Ir skęsta ežero dugne.

DIRBTINIS MAISTAS

Dažnai girdime kalbant, kad žmogaus protas vis įsėdo būdų ir priemonių maitinimui pakeisti. Kalbama taip pat, kad pakaksiam tam tikslui paruoštų piliulių, tačiau iki šio laiko dar negalima pasakyti, kad tokioms prielaidoms turime pagrindo. Atrodo, kad nuo prarastojo rojus žmogaus mityboje niekas nepasikeitė.

Zinome, kad žmogaus mitybos pagrindė yra trys dalykai: riebalai, baltymai ir angliavandeniai. Jais mito iš rojus išvartysis Adomas su Jeva, jais taip pat minta paskutinės vaikata ir didžiausias šių atominių laikų turčius. Gal tik tuo skirtumu, kad šiuos junginius turintieji gaminiai skirtingiau paruošiami ir skirtingais keliais patenka ant „puotos“ stalo ir į žmogaus burną. Kaip žiloje senovėje, taip ir dabar žmogaus maisto išteklių yra mus supančioje gamtoje. Todėl ir žmogaus mitybos pagrindas buvo ir yra žemės ūkis su visomis į jį įeinančiomis šakomis. Atrodo, kad, Adomą iš rojus išvarant iš-tarti žodžiai „savo prakalte valgyti duona“, nėra tik paprastas jo pasmerkinimas sunkiam ir vargingam gyvenimui, bet yra kartu ir mums, jo ainių aištams, duotoji riba, nu-rodanti, kad žmogaus prigimtis pa-siliks ta pati ir kad žmogaus mity-bai gaminiai amžiais bus gami-nami Aukščiausiojo Kūrėjo labora-torijoje — gamtoje. O žmogus su savo chemine laboratorija turės ten-kintis tais valgiais, kurie leis suma-žinti tik per kaktą tekančio prakaito srovę, pritaikant naujus tų gaminių vartojimo būdus.

PIRMIEJI BANDYMAI

Pirmieji bandymai sudaryti dirbtinių būdų tam tikras žmogaus maistui reikalingas medžiagas buvo atlikti jau senokai. Tuo keliu iš akmens anglies buvo gautas sacharinas, vėliau buvo prieita prie kai kurių valstų ir taip pat vitaminių gaminimo sintetinių (dirbtinių) būdų. Tačiau šie pavyzdžiai toll gra-žu dar nerėškia, kad žmogus ga-lės pasigaminti dirbtiniu būdu labo-ratorijoje visus jo kūno statybai reikalingas medžiagas. Nors chemi-kai jau žino iš ko susideda riebalai, baltymai ir angliavandeniai, nors juos visus pajėgia išskaidyti į pa-vienius junginius ir net atskirus elementus, bet jų dirbtinis sudary-mas, jungiant viršū minėtus jungi-nius bei elementus, jiems nepa-vyksta. Nepavyksta taip pat, kaip nevyksta bandymų vamzdelyje su-daryti nors ir paprasčiausios gyvos ląstelės — gyvybės.

Jau sugeba žmogus suskaldyti atomą, pačią mažiausią medžiagos dalelę. Jis jau žino paprasčiausios gyvos ląstelės ir komplikuoto gyvo

organizmo sudedamąsias dalis ir elementus, tačiau iki šiol jo protas nesuranda atsakymo į klausimą, kas yra gyvybė. Jam žinomi tik gyvybės pasireiškimo būdai, o pats gyvis sukurtas tikrai kito tos pačios rūšies gyvio Kūrėjo nustatytu būdu.

DIRBTINIAI RIEBALAI

Pirmojo pasaulinio karo metu chemijos mokslininkų galvoje kilo mintis panaudoti nuo gliucero gamybos liekančias riebalines rūgštis riebalų gamybai. Tai jiems jau anais laikais kai kuriuo atžvilgiu pavyko — buvo gautos riebalinės medžiagos. Bet tai nebuvo pilna-verčiai natūralūs riebalai, nes juose buvo likę nuodingų medžiagų, kurių tuo metu dar jokiū būdu nepajėgė pašalinti. Taip pat jau 1884 m. vokiečių chemikas Schaal (Šaal) iš tam tikrų anglies ir vandenilio junginių (prie kurių priklauso petrolis, benzinas, šviediamosios dujos ir kt.) oro deguonies įtakoje pagamino riebalinių rūgščių. Tam tikslui jis naudojo parafiną, kuris šiais laikais gaminamas iš akmens anglies ir petrolio. Anais Šaalio laikais parafinas jau buvo žinomas, bet sunkiai ir tik mažais kiekiais jo buvo galima išgauti iš akmens anglies. 1936 m. buvo prieita prie sintetinių riebalų gamini-mo didesniu mastu. Tačiau tik 1946-47 m. chemikui Arturui Im-hausenui ir vienam cheminiam fab-rikui Oppau mieste pavyko išdirbti pramoninį būdą valgomais rieba-lams iš parafino išdirbti.

Daugelis mokslininkų įrodinėja, kad šitų dirbtinių riebalų vartojimas maistui žmogaus organizme išsąuks kai kurių negalavimų. Bandymais buvo nustatyta, kad tik 100 gr. tokių riebalų gali būti suvalgo-ma, nepakenkiant organizmui, nes šie dirbtiniai riebalai savo sudėtinai yra skirtingi nuo gamtos esančių riebalų. O tokių žmogus dar nemoka padaryti. Didelis tų dirbtinių riebalų trūkumas, kad jie yra „negyvi riebalai“ ir neturi nei vi-taminų, nei fermentų, kurie natu-raliai randami gyvosios gamtos rie-baluose. Nors ir pabrėžiama, kad į juos galima įdėti vitaminų, bet vistiek negaunama tokių gerų val-sių.

Iš kitos pusės mokslininkų tarpe yra nemaža šalininkų už dirbtinius riebalus. Pvz vokiečių Flioss-neris (Floessner) eilę metų darė bandymus su gyvuliais, šerdamas juos dirbtiniais riebalais. Vėliau atsirado ir žmonių, kurie savanoriš-kai leidosi maitinami šiais rie-balais šiuo metu dirbtiniai rieba-lai pripažinti valgomais. Ypač gerai veikia, turint tulžies ir skil-vio ligas. Tuo tarpu tam tikros natūralių riebalų rūšys yra žalin-

J. VENCKUS S. J.

Kaip ilgai gyvensim mes?

KĄ MANYTI APIE „JAUNYSTĖS ŠALTINI“, APIE GYVYBĖS ELEK-SYRĄ?”

Nesigilinkime ilgai į šiuos klausimus, nes šiuo tarpu nėra vietos. Kam įdomu gali pasiskaityti apie Brown - Séquard, Voronovo, Stei-nacho eksperimentus ir Bogomolco-vo serumą. Bogomolcovas, rusas, pasiūlė savo gyvybės serumą 1946 m., o pats mirė 1947 m. Su kai kuriais eksperimentais kiek pasisekė atjauninti gyvulius ar žmones, bet paskui jie kaip tik greičiau susmu-ko.

AR GERAI BŪTŲ, KAD VISU ŽMO-NIŲ GYVENIMAS PRAILGĖTŲ?

Be jokios abejonės, mūsų šimt-metyje žmonių gyvenimas pailgėjo. Yra sakoma, kad Š. Amerikoje Jungtinėse Valstybėse, jau esą apie 30 milijonų žmonių, kurie prašo-ko 60 metų. Tai yra tas amžius, kuriame paprastai žmones atstato nuo jų ilgamečių pareizų, tai yra anžius, kada paprastai einama į pensiją, kada reikia užleisti savo vietas ir pareigas jauniems žmo-nėms, kurie turi modernią pasiruošimą, turi daug dinamikos. Ne-labai senai pačiam teko būti gydy-tojų suvažiavime Bostone, kuriame ir senatvės klausimas buvo iš-keltas. Buvo ten kalbėta, kad me-diciniai pasisekė prailginti žmonių gyvenimą, o kas dabar rūpintis tais senais žmonėmis? Moteris papras-tai lengviau praleidžia senatvę: ji yra ilgiau naudinga šeimoje, ji gali pabūti prie dukters ar sūnaus vai-kių, kada tėvai dirba, ji gali ir iš-virti. Ji nesijaučia svetima, ji jau-čiasi naudinga. Pagaliau moteris daugiau prisiriša prie bažnyčios, prie maldos, prie gerų darbų, ji dažnai turi labai gražų savo gyve-nimo vakarėlio saulėlydį. Moteris yra kantresnė: ji dažnai lengviau priima ir savo suaugusių vaikų bei anūkių kartais netaktiškus išsišoki-mus ir aštresnius žodžius. Gal ir ašarėlė nubyrės, gal kunigo paklaus-patarimo, gal ilgiau pasimels, bet moteris išrūši savo senatvės bėdas. Gal todėl moteris daugiau ir pa-sielkia gilios senatvės. Be to, moks-lininkai mano, kad moterei ilgesnis gyvenimas yra įgimtas dalykas. Vyru padėtis yra visiškai kitokia. Jeigu vyras išėina į pensiją ir jam nebereikia eiti kasryt į fabriką, į įstaigą, žodžiu, į savo paprastą dar-bą, kurį dirbo 30 ar 40 metų, jis jau yra išbloktas. Pradeda dažniau išsigerti. Geriausiai dar užslima tie vyrai, kurie, jeigu nebijo plunks-nos, rašo savo gyvenimo atsimini-mus, pergyvenimus, iš kurių jau-nieji gali pasimokyti. Geriausias patarimas yra, kad vyrai atrastų ir po 60 metų kokį naudingą ir, kiek galima, malonų darbą, kad ką nors kinibėtų namuose, taisyti, dirbtų apie namus, užsiimtų daržininkyste bitėmis, sodintų vaismedžius, „gėles. Mokytesnieji gal gali privatinės pamokas duoti ir pan. Bet paga-liau ir vyrai turėtų pagalvoti, kad bažnyčios yra pastatytos ne tik mo-terims, bet ir vyrams, kad ir vyrams malda padeda, kad dangus ne tik moterims yra skirtas.

AR ILGAI GYVENSI?

Pirmiausiai, visi galime būti tik-ri, kad neperšoksime 115 metų, nes gos organizmui, turint šias ligas. Hallės universiteto prof. Kabelitzas pastebėjo, kad prie cukraus ligos dirbtiniai riebalai sumažina nuodin-gų medžiagų atsiradimą žmogaus organizme. O vartojant natūralius riebalus, tam tikros riebalinės rūgš-tys organizme paliekančios dvigubai daugiau nuodingų medžiagų (ace-tono, acetato rūgšties bei oxi-svies-to rūgšties pavaldė).

Aišku, dirbtinių riebalų gamini-mas iš anglies dar reikalingas di-delių pagerinimų, tačiau tik pats faktas, kad yra galimas toks riebalų gaminimas, yra didelis chemijos la-mėjimas. Kaip jau pradėjoje buvo minėta, nors ir nepavyktų dirbtini-ri riebalų pilnai pritaikyti žmo-gaus mitybai, — o tuo tenka abejoj-ti, — vistiek jų reikšmė pasaulyje liks didelė: ar tai kaip maistas — valstai, nustatytas kiekiais naudo-jami prie kai kurių ligų, ar kaip ža-lava mūlo gamybai, kurioje sunau-dojama labai dideli kiekiai natu-ralių riebalų ir kuriai visiškai ge-rai tinka dirbtiniai riebalai.

Ant. Rytys.

nė vieno mokslininko patikrinto fak-to neturime, kad bent kas būtų tai padaręs, o jeigu apie kuriuos ir sakoma, kad gyvenę ilgiau net iki 150 metų, tuo reikia labai abejoti, nes senovėje gimimo metrikos ne-buvo tiksliai vedamos, o iš kitos pu-sės taip pat yra žinoma, kad labai seni žmonės savo amžių mėgsta il-ginti. Toliau, jeigu esi kilęs iš šei-mos, kurioje pasitaiko ilgamečių, gali tikėtis, kad ir pats tą dovana per įgimtuosius faktorius arba, mokslininkai tariant, per genus esi gavęs. Trečia, gali ilgai gyventi, jeigu savo gyvenimą mokėsi pagal sveikatos ir tikybos taisykles su-tvarkyti. Ketvirta, jeigu išvengi netikėtų nelaimių su automobiliu ir kitokių akcidentų. Mažiausiai žmonių miršta nuo senatvės, bet dėl kitų priežasčių, kurios pasimalšo, kaip, antai, kokia staigi nelaimė, apsikrėtimas, persišaldymas ar kas nors panašaus, nutraukia žmogaus gyvenimo siūlą. Dažnai mirtis pa-sitaiko; kai žmogaus kūno koks nors organas pasirodo per silpnas; ar širdis, ar koks nors kitas orga-nas, kuris buvo perkrautas darbu ir neatlaikė. Tada ateina mirtis, nors kitos kūno dalys būtų svei-čiausios. Mokslininkai pastebėjo, kad ne visi žmonės moka lygial gy-venti. Kaip yra žmonių, kurie savo automobilį greitai nunešioja ir nu-varo, taip yra žmonių, kurie savo kūną greitai nualina. Kūnas yra tam tikra mašina ir labai kompli-kuita. Moderniškas gyvenimo tem-pas labai verčia greitai ir skubiai gyventi. Ne kiekvienas moka savo sveikatos jėgas taupiai sunaudoti. Bet tas dar nereiškia, kad reikia le-piai gyventi. Kiti nualina savo kū-ną, kad permažai jį laiko griežtoje drausmėje, permažai jį sudvasina. Skaitant šventųjų gyvenimus, kur randame ir nusigalėjimų, ir pasni-kių, ir budėjimų, kurie netikinčiam žmogui atrodo beprasmiški ir ab-surdiški, moderniojo mokslo švie-soje neatrodo beprasmiški. Yra vienas lotyniškas priežodis. Summa natura est contra „turam“ — didelis noras gyventi pagal gamtą yra prieš pačią gamtą, tai reiškia, kad žmo-gaus dvasia turi viešpatuoti žmo-gaus kūnui, o ne kūnas dvasiai. Gal giliausia žmogaus ilgo ir laimingo gyvenimo paslaptis yra tai rami ir tauri sąžinė, kada žmogus gali pa-sakyti: „Dariau, ką galėjau ir kaip galėjau, kad Dievui patikčiau ir žmonėms būčiau naudingas.“

MODERNUSIS

LĒKTUVNEŠIS

Moderniųjų karo laivų konvojus yra aprūpintas naujausiomis prie-monėmis. Lėktuvnešis turi 14 ar daugiau penkių colių patrankų, kuriomis galima šaudyti ir į laivus, ir į lėktuvus, be to — turi nuo 30 iki 50 automatinų 3 colių patran-kų, kurios taiko padedamos radaro įtaisų, taigi veikia elektronų va-dovaujamos. Tokia baterija gali paleisti 600-900 šūvių per mi-nutę.

Laivas valdomas taipgi elektro-nų pagalba. Radaro ekranas dieną naktį parodo kitų laivų vietą ir iš-sidėstymą. Radijas, ypač TBS (talk between ships) padeda gyvu žodžiu perduoti komandą. Nau-jausias JAV lėktuvnešis „Forres-tal“ turi net 4 katapultas lėktu-vams į erdves paleisti. Turi 12 iš-tiestų lėktuvnešio viršuje metalini-ųjų lynų, kuriais sulaikomi be-tūpantieji lėktuvai. Sprausmi-niams lėktuvams sustabdyti naudo-jami sunkūs nylon tinklai.

Lėktuvnešis turi dvi vietas, di-dumo kap futbolui laukai, kur lėk-tuvai gali būti taisomi. Turi specia-lius radaro ekranus, kur parodomai priešų lėktuvai. Lėktuvnešis — kaip miestas, kuriame būna iki 4.000 vyrų. Didžiausias JAV lėk-tuvnešis gali sutalpinti 100 lėktu-ry. Veikia paprastai penkios es-kadrilės po 16 lėktuvų, iš jų ketu-riuos yra nalkintuvų ir nalkintuvų -bombonešių. Dabar pereinama prie sprausminių lėktuvų su 550 -625 mylių per valandą greičiu. Daugėja lėktuvų tipai specialiems uždaviniams: nakties atakoms, ko-vaui su submarinais ir tt. Taipgi turima helikopteris, palaikyti ryšį tarp laivų.

KULTŪROS KRONIKA

* Antanas Kneičys, buvęs „Dar-bininko“ redaktorius, šiais metais švenčia 60 metų amžiaus sukaktį. Tai energingas laikraštlininkas, daug nusipelnęs lietuviškai spau-dai JAV-bėse. Iš Lietuvos išvyko dar jaunas būdamas ir Amerikoje veikė lietuviškose draugijose, il-giausiai dirbo prie „Darbininko“, būdamas jo administratoriumi ir ir vėliau ilgą laiką redaktoriumi.

* Jurgis Gliuda, gavęs dvi pre-mijas iš eilės „Draugo“ romano konkurse, paruošė noveltų knygą „Gestanti saulė“. Rinkinio idėjinė ir stilistinė įtampa derinama pagal muzikoje taikomus nuostatus sim-fonijai. Paruošęs spaudai šią kny-gą, J. Gliuda vėl grįžta prie savo romano „Ora pro nobis“. Planuoja parašyti jo keltis toms, gal net sept-tynis, ir tas sumanymas dabar su-ima visas jo mintis. Jis jaučia, kad, jeigu pavyktų tą sumanymą įgyvendinti, būtų kartu įvydyta ir jo gyvenimo prasmė.

* Ventos knygų leidykla Vokiet-i-joje, vadovaujama J. Rimelko, vėl tęsia savo anksčiau užsibrėžtus dar-bus. Netrukus išėina iš spaudos Alfonso Tyruolio sonetai „Laukų liepsnos“, turėjusios pasirodyti dar perėtais metais, bet dėl leidėjo ligos susitrukdžiusios. A. Tyruolis -Šešplaukis, kuris dabar yra Colum-bia universiteto profesorius, baigia ruošti spaudai ir Šekspyro sonetų rinkinį, kuriam įteško leidėjo.

* Už poeziją, novelę, apysaką, romaną ar dramą „Aldai“ 1954 me-tais skirs premiją 500 dolerių. Ji nebus skaldoma. Komisija vertins 1952-53 m. išspausdintus ar tik tuo laikotarpiu parašytus veikalus, ku-rie bus pristūsti komisijai. Eilė-raščių rinkinys turi sudaryti nema-žiau 32—48 psl., beletristikos kny-ga — nemažiau 100 spaudos pusla-pių. Paskutinė data kūriniams įteikti — 1954 m. sausio 1 d. Siųs-ti adresu: Ant. Vaičiulaitis, 85—64 144 St., Jamaica 35, N. Y.

* V. Bagdanavičiaus veikalas „Žmonijos likimas šv. Jono Apreiškimo knygoje“ jau išspausdintas ir atiduotas įrišti. Knyga turės dau-giau kaip 400 puslapių, pa-puošta dail. Berzinš vinjetėmis ir R. Viesloto aplanku. Pridėtas taip pat J. Petraičio MIC paruoštas žemėlapis.

* Dr. Vl. Litas Baltų Tyrimo Instituto pavedimū sudaro Lietu-vos mokslininkų kartotekę. Renka-mi adresai visų Lietuvos aukštųjų mokyklų dėstytojų, daktarų, baigu-sių tremtyje aukštusius mokslus ir dirbusių ar dirbančių mokslinį darbą. Baltų Tyrimo Instituto va-dovybė sudaro prof. Sturmas, prof. Toomse ir prof. A. Maceina.

* Ingolštate nuo rugsėjo 7 d. prasideda nauji profesinio paruoši-mo svetimšallams kursai, kurie tęsis ligi 1954 m. vasario 27 d. Šalla šių trumpalaikių kursų rugsėjo 7 d. prasidės ir metiniai pagrindinio profesinio pasiruošimo kursai, ku-rie tęsis ligi 1954 m. rugpjūčio 31 d. Kursantams veikia bendrabutis. Trumpalaikiai kursai skirti pirmo-je eilėje benamiams svetimšalliams, kad jiems būtų lengviau emigruoti. Jie čia gali išmokyti auto elektrikų, auto mechanikų, mūrinių, fre-zuotojų, stalių, poliruotojų, švei-cuotojų, technikų braižytojų (vyrų ir moterų), šaltkalvių, siuvėjų (vy-rų ir moterų), radijo mechanikų, tinkuotojų ir dažytojų amato.

VOKIEČIAI PRIES RYTŲ LOCARNO

Liepos 26 d. Koelne įvykusiame milžiniškame Silezijos tremtinių suvažiavime, kuriame dalyvavo apie 200.000 žmonių, kancleris Adenau-eris savo kalboje tarp kita ko pabrėžė sileziečių teisę į savo tė-viškę. Sileziečių bendruomenės pirmininkas Dr. Rinke reikalavo, kad būtų suaktyvinta vokiečių Ry-ty politikai. Jis pasiūlė vokiečių užs. reik. ministerijoje steigti atski-rą departamentą „Vokškieji Rytai“ Jungtinės tautos, kurios ilgi šiol gana vykusiai gynė žmonių teises, turėtų ateltyje daugiau negu ligi šiol rūpinintis ir tremtinių opiausiais reikalais. O Rytų tremtinių bend-ruomenės organizacijos turėtų gauti viešosios teisės korporacijų statusą. Toliau Dr. Rinke tremtinių vardu pasisakė prieš, vadinama Rytų Lo-carno.

Tąja proga išėjo su savo senąja gresme ir BHE partijos pirmininkas W. Kraft. Girdi, 1937 m. sienų at-statymas reikalų neišspręstų taip, kad tremtiniai galėtų būti paten-kinti.

SEKMADIENIO RIMČIAI

Mūsų tikėjimas nėra pasakos

Ne vienas aplinkinės įtakos veikiamas, gyvenime pasitenkinęs tik išoriniu tikėjimo išpažinimu, patikėjo, taip darau ir aš, bet kas ten klausia, kam čia tikėti. Mūsų tėvai žino, kaip yra iš tikrųjų, sako ne vienas. Tačiau esame laimingi, kad nesame verčiami tikėti nežinia kam. Kam aš tikiu, galiu ir moksliskai pažinti, nes Dievo apreiškimas yra įvykęs istorijoje tarp žmonių, palikusių savo liudijimą. Kristus žmonių išganymo darbą pradėjo vykdyti istorijos gerai pažįstamu laikotarpiu ir žinomame krašte. Kristus nėra kiniečių Buda Sakjamuni, kuris gyveno laikotarpy, kuriuo istorija abejoja ir neturi galimybes patikrinti. Šios religijos kal kurie vardai ir įvykiai yra imamų tik iš legendų. Nežiūrint to drįstama Kristų su juo lyginti. Kristus negimė kaip Mahometas pasaulio užkampy Arabijos atitolusioje provincijoje. Kristus gyventasis laikotarpis ir Palestinos žemė yra geriau galimi pažinti negu bet kuris kitas tuometinis žemės kampas. Naujos iškasenos ir raštų liekanos laikas nuo laiko atveria daugiau šviesos geriau pažinti Kristaus gyvenimą laikotarpiu ir vietai, ko tiksta kitoms religijoms, ne Dievo apreiškimas, bet žmonių sukurtoms, pasisavinus daug ką iš Dievo ap-

reiškimo. Kristaus yra gyventa istorijoje. Jis gimė viešpataujant Romos imperatoriui Augustui, mirė prieš imperatoriaus Tiberijaus. Kristui gimstant, Palestinos žemę valdė karalius Erodas Didysis, kurio ne tik mirties metus, bet ir dieną žinome — ketelį dienų prieš žydų Velykas. Kristus savo veikimo darbą pradėjo prieš Romos imperatoriaus vietininko Poncijaus Piloto, kai Palestinos valdytojas karalius jau buvo pakeistas į vietininką. Poncijus Pilotas vietininkavo 10 metų, pagal mūsų metų skaičiavimą nuo 26 iki 36 metų, kada romėnų valdžios buvo atstatytas nuo pareigų ir iš-tremtas. Jėzus yra bendraamžis su žydų sugraikėjusiu filosofu Filonu, gimusiu Aleksandrijoje, Egipte, su romėnų istoriku Titu Liviju ir filosofu Seneka. Poetas Virgilijus, jei nebūtų miręs per jaunas, būtų galėjęs matyti Kristų savo akimis. Visa ellė žmonių yra pažįstama, kuri priklausė sekancijai kartai. Imperatorius Neonas, pirmutinis apkaltingas krikščionis Romoje, žydų istorikas Juozapas Flavijus, aprašęs žydų senovę bei karus ir minjęs Kristų ir krikščionis, romėnų istorikai Plutarchas ir Tacitas, kuris pir-

mutinis iki šiol mums žinomų žmonių minis alsčius, mūsų protėvius. Yra žinoma visa kita ellė žmonių, kurie artimai su pačiu Kristumi yra turėję reikalų: Jeruzalės vyriausieji kunigai Ainas ir Kaipas, rabinas Gamalielis, Pauliaus mokytojas, Erodas Didysis, jo sūnus Erodas Antipas, anūkal Erodas Agripa I ir II, Jonas Krikštytojas, jo mokiniai Petras, Jonas, Jokūbas. Ir ne tik apie Kristaus gyvenimą laikotarpi ir jo žemę Palestina, bet ir apie to krašto kultūrą, papročius, rašybą, istorijos ir laišku rašymo būdą turime daugybę dokumentų, kurie sutinka vienas su kitu ir taip neabejotinai paremia įvykių, kuriuos žinome apie Kristų, tikrumą. Galiausiai apie Kristų daugiausiai mums paliudija tikinčiųjų grupė, kurių tarpe daugelis išgarsėjo savo žodžiais ir darbais pasitikėję besąlyginiai Jėzų ir pasiryžę tarnauti Dievui vien per Jėzų. Jėzų pasirinkę savo tarpininku tarp savęs ir Dievo, jie davė daugybę dokumentų liečiančių Kristų. Kam gi kitam galėjo rūpėti Kristus, jei ne pavedusiems Jam savo gyvenimą ir mirtį? Religinio judėjimo pradžia paprastai praeina mažai pastebimam, kuriems tas klausimas nerūpi. Apie mokytoją reikia klausiti tuos, kurie yra buvę jo mokiniai ir kuriems jis yra pasidaręs gyvenimo dalimi. Štai kaip tiksliai aprašomas Kristaus viešojo veikimo pradžios laikas: "Penkioliktais cesoriaus Tiberijaus viešpatavimo metais, Pontijui Pilotui valdant Judieją, Ercdui gi esant Galliljejos tetrarku, jo broliui Pilypui Ituriejos ir Trakonitės krašto tetrarku, Lizanijui Abilėnės tetrarku, po vyriausiais kunigais Annu ir Kajipu, Viešpaties

žodis pasigirdo Zakarije sūnui Jonui tyruose" (Luk. 3,1—2). Kristaus asmuo tad nėra kokla sukurtoji, mitiškoji ar iš pasakų ištrauktoji asmenybė, kaip kad yra buvusios graikų dievybės Dzeusas, Orfejus, Atis, apie kurių gyvenimą legendose pasakojama, pvz., kad Atis apgavo Kibeļę, kuri jį nubausdama pavertė j pušį. Kristų pažįstame iš istorijos istoriniu mokslo tikrumu. Tik laiko stoka ar valios nenoras pastudijuoti gali pateisinti nežinojimą, bet dėl laiko stokos pažinti negalima tvirtinti, kad tai netikra. Kad pažinimo kelias nebūtų per ilgus, Kristus įsteigė Bažnyčios mokymą. J. Duoba.

BRANGŪS TAUTIEČIAI!

Paskutinė Vydūno valia buvo išsėtis tėvų žemėje, kurią jis taip mylėjo ir kuriai skyrė pačius gražiusius savo kūrybinės dvasios žiedus. Tačiau, kol Lietuvių tauta galės ji palaidoti išlaisvintoj tėvynėje, jis turį laikinai išsėtis savo dabartiniame kape Detmolde.

Mes, žemiau pasirašiusieji, būdami tikri, kad tremtiniai ir užsienio lietuviai norės pagerbti šio Didžiojo Lietuivio atmintį, esame pasiryžę pastatyti jam Vokietijoje tinkamą antkapį ir išleisti jo parinktus raštus. Todėl kreipiamės šiuo atsišaukimu į visus tautiečius, kuriems yra brangus Vydūnas ir jo atminimas, kviesdami prisidėti prie jo kapo pagražinimo ir raštų išleidimo kukliu — kiekvieno pagal iš-gales — įnašu.

Aukotojai bus skelbiami spaudoje.

B. Babrauskas M. Krupavičius
S. Lozoraitis V. Sidzikauskas
E. Simonaitis L. Šimutis
K. Žalkauskas

NESLYSTANTIS KELIAS

Vokietijoje buvo vykdoma neapsalancio kelio statyba 8 m kelio tarpas. Kelio medžiagos sudėtin įeina medžiaga, vadinama BC 999 AN, kuri net žemiau — 20 laips. C neleidžia vandeniui užšalti, tuo pačiu ir tirpdo sniegą. Antra savybė — nepermirkstamumas. Visi laboratoriniai tyrimai davė labai gerus rezultatus. Išbandžius praktikoje tokį kelią, bus galima apdengti tąja medžiaga bent kelio kreivės, nes ne vieną žiemą jį tarnaus, bet ir vasarą: sumažins slidinėjimą, neleidžiant keliui persigerti vandeniui. (T.Ž.)

KOMUNIZMO PAGRINDAI

J. VENCKUS S. J.

RUSŲ MARKSISMO ISTORIJA

Rusijos revoliucijos tradicija prasidėjo 1840 — 1850 metais. Tiesa, 1825 m. gruodžio 26 d. buvo įvykęs didelis sukilimas prieš caro valdžią. Kadangi tas sukilimas įvyko gruodžio mėnesyje (rusiškai gruodis — dekabris), todėl tas visas sukilimas yra vadinamas dekabristų sukilimu. Dekabristai pasinaudojo Aleksandro I mirtimi 1825 m. gruodžio 1 d., todėl ir sukilo. Nikalojus I (1825 — 1856), sosto įpėdinis, visu griežtumu maištą numalšino ir paskui visą savo gyvenimą labai despotiškai valdė šalį. Nikalojus I despotizmas buvo kaltas, kad Rusijoje revoliucinis judėjimas prasidėjo. 19 šimtmečio viduryje kilo dvi didelės srovės: viena vadinosi slavofilų, o kita Vakarų Europos šalininkų, arba rusiškai tariant "zapadnikų" (vakariečių). Prie zapadnikų priklausė labai žymūs žmonės, kurie ir šiandien rusų komunistų yra laikomi didelėje pagarboje — tai buvo V. G. Bielinsky (1810 — 1848), M. A. Bakunin (1814 — 1876) ir A. I. Herzen (1812 — 1870). Šitie ir dar kiti žmonės pradėjo žūbtutinę kovą prieš Nikalojus I režimą. Rusų liaudies padėtis tikrai buvo liūdna, dar baudžiava tebeveikė, žmonės turėdavo išbūti kariuomenėje iki 25 metų ir pan. Tuos kaimiečius baudžiauninkus plakdavo ir kapodavo bizūnais. 1860 — 1870 m. kilo naujas kovotojų tipas. Tie nauji revoliucionieriai save vadino "nihilistais", reiškia, kurie nieko (nihil) nepripažino — nei Dievo, nei sielos. Žymiausi nihilistai buvo N. G. Černiševsky, (1828 — 1889), N. Dobroliubov (1836 — 1861) ir D. I. Pisarev (1841 — 1868). Nihilistai buvo dar ir tuo ypatingi, kad jie neigė ne tik religiją, bet ir kultūrą, kurią laikė turtingų dykduonių išmisliu ir liuksusu. Turgenevas aprašo savo romane Tėvai ir Vaikai tokį nihilisto tipą, kuris vadinosi Bazarov. Turgenevo nukaltas žodis "nihilistas" ir prigijo. Pats žymiausias nihilistas buvo

N. G. Černiševsky (1828 — 1889). Jis buvo popo sūnus ir mokinosi dvasiškoje seminarijoje. Jis buvo, atrodo, neteisinaigai apkaltintas revoliuciniereškame veiki-me, bet jis visas bausmes — kalėjimus, iš-trėmimus — labai kantriai, stačiai aske-tiškai apsiēmė kentėti. Jis kalėjime pa-rašė veikalą „Kas daryti?“, kuriame apra-šo vieną revoliucionierių, vardu Rechme-tov, miegantį ant aštrių vinių, kad pri-prastų prie skausmų ir kad sustiprintų savo būdą.

Po nihilistų seka vadinami liaudininkai (narodniki), kurie idealizavo rusų kai-mietį, rasdami jame daug dorybių ir ver-tybių, kuris, nežiūrint savo sunkios dalios, kantriai kenčia ir nepasiduoda žiauriam likimui, sudarytam negailestingos savo paties krašto valdžios. Herzen duoda šū-kį liberališkai inteligentijai „eiti į liaudį“. Bakuninas ragina liaudį sukilti prieš ne-lemtąjį carizmą.

1876 m. susikūrė stipri organizacija, kuri pasivadino „Žemė ir Valia“ (Zemlia y Volia). Šita organizacija atsižymė-jo savo terorizmu ir atentatais prieš patį carą ir jo valdžios žmones. 1879 m. šita organizacija pasidalino į dvi grupes: vie-na pasivadino „Liaudies Valia“ (Narod-naja Volia) ir kita — „Juodosios Žemės Perdalinimas“ (Černij Peređel), nes po baudžiavos panaikinimo liaudžiai, kaimie-čiams teko pati menkiausia žemė. Narodnaja Volia buvo teroristų organiza-cija. Tie teroristai tyčiomis darė visokius triukšmus, kad atkreiptų pasaulio dėmesį į biauřę Rusijos būklę, žemindami savo valdžią. Vienas žymiausių Narodnaja Volia steigėjų buvo A. J. Željabov (1851 — 1881). Jis buvo svarbiausias asmuo, suruošęs prieš carą Aleksandrą II atentatą, kuris ir pasisekė 1881 m. kovo 1 d. Kada atentatas pavyko, Željabov pats laisva valia viską išpasakojo policijai, kaip tai įvyko, kokiais tikslais, visą kaltę prisiimdamas sau. Tai buvo savo rūšies propaganda revoliucionierių naudai, kad

tuos pavyzdžiu eitų ir kiti jauni žmonės, kad susižavėtų jo didvyriškumu.

Kitas žinomas revoliucionierių buvo kunigaikštis P. A. Kropotkin (1842 — 1921), kuris, būdamas prie caro rūmų, persirengdavo darbininku ir lankydavo darbininkų šeimas tuo laiku, kada caro rūmuose banketai vykdavo. Kropotkinas yra taip pat žinomas ir savo raštais.

Labai atsižymėjęs revoliucionierius bu-vo Sergius Gennadijevičius (1847 — 1882), kuris sukūrė vieną teroristų drau-giją, pavadinę ją „Kirvio Draugija“ (Obščestvo Topora). Jis buvo toks di-delis revoliucijos apaštalas, kad, ir kalė-jime sėdėdamas, atversdavo kalėjimo sar-gus, per kuriuos bendraudavo su „Narodnaja Volia“ žmonėmis.

Neapleiskime dar vieno revoliucionie-riaus, — Nečajev, — kuris buvo didelis asketas. Jis parašė "Revoliucionieriaus Katekizmą" (kiti mano, kad Bakuninas jį parašė). Katekizme pasakyta, kad „re-voliucionierius yra jau nuo pat pradžios pasmerktas mirti. Jau nebeturi savo as-meniškų interesų, nei reikalų, nei jaus-mų, nei ryšių. Nieko jau nebeturi savo, net vardo. Viskas jame yra persunkta iš-imtina tik viena mintimi, viena aistra — revoliucija. Savo širdies gelmėje ne tik žodžiais, bet ir darbais nutraukė visus ryšius su visuomene ir su civilizuotu pa-sauliu, su įstatymais, su papročiais, su visa priimta tvarka, net ir su morale. Pasidarė nesutaikomas civilizuoto pasaulio priešas ir, jeigu dar gyvena šitame pasaulyje, tai daro vien tik todėl, kad galėtų jį visiškai sunaikinti. Vienintelis mokslas, kurį žino — tai yra destrukcija. Niekina ir neap-kenčia dabartinės socialinės moralės, su visais jos tikslais ir visose jos apraiškose. Jo akyse tik tas yra dora, kas padeda vieš-patauti revoliucijai, o kas kliudo revo-liucijai, yra nedora. Dieną ir naktį turi turėti tik vieną mistį, vieną tikslą — ne-gailestingai naikinti. Dirbti šaltai ir be pertraukos šitam tikslui ir visada būti pa-siryžusiam žūti ir savo rankomis padėti žudyti kiekvieną, kuris trugdo pasiekti mūsų tikslą." Taip kalbės vėliau ir pats Leninas.

Paminėsime dar kitą revoliucionierių, kuris yra labai panašus į Lenina savo re-voliucine taktika. Jis vadinasi P. Tka-čev'as (1844 — 1885). Jis kilęs ir aris-tokratiškos šeimos, bet jau aiškiai kalba, kaip vėliau kalbės komunistai: sunaikinti esamą valstybę ir perleisti visą valdžią la-bai griežtai organizuotai mažumai, o pa-siekta valdžia reikės naudotis despotiškai.

Mirus nuo teroristų rankos carui Alek-sandrui II, Rusiją valdė Aleksandras III. Terorizmo aktai sumažėjo. Atrodė, kad liberališkos konstitucijos politika galima bus pasiekti daugiau, negu teroru.

Pažvelkime dabar į visus tuos 19 šimt-mečio rusų revoliucionierius. Kas yra jiems visiems bendra? Ne kilmė, ne mokslas, ne profesija, ne socialinė klasė: jų tarpe rasi aristokratų, kariškių ir kuk-lios kilmės žmonių. Visus juos jungia viena mintis ir vienas noras, — nuversti caro valdžią, kuri yra laikoma visų Rusi-jos nelaimių kaltininke. Atrodo, kad visi jie galvojo: „Pašalink carą, tada Rusijoje visiems bus rojus". Antras visų šitų revo-liucionierių bruožas yra ateizmas ar nihi-lizmas, bedievybė. Visi jie yra bedieviai, nors kiti ir iš popų šeimų yra kilę. Nuostabu, kad iš pačios rusų Bažnyčios, iš tikinčiųjų nekilo didesnio ir žymesnio judėjimo, kuris, remdamasis religiniu pa-grindu, būtų norėjęs rišti didelius sociali-nius klausimus. Net patys rusų revo-liucionieriai, kurie emigravo į Vakarų Eu-ropą ir pirmą kartą susidūrė su Katalikų Bažnyčia, pastebėjo skirtumą tarp pro-voslavų ir katalikų. Jie stebėjosi, kad Kat. Bažnyčia drąsiai gynė darbininkų, bendrai kalbant, biednuomenės reikalus ir reikalavo iš valdžių reformų. Katalikų Bažnyčia — tai per popiežius, per vysku-pus, tai per religinius ordenus ar vienuo-lijas, visados gynė nuskriaustuosius. Pra-voslavų Bažnyčia, būdama valstybės tar-naitė, neturėjo nei laisvės, nei drąsos gin-ti nuskriaustųjų reikalų, todėl, kurie tu-rėjo drąsos ginti, tai darė, kaip kas mo-kėjo, be jokios socialinės programos.

Gelbėkime Jaunąją Kartą

(ŽODIS TAUTIEČIAMS)

Daug metų praslinko nuo to laiko, kai pirmieji Argentinos lietuviai pasiekė šią vaišingą žemę. Pirmomis dienomis ir pirmaisiais metais sutikome skurdą, kietą vargą ir ašaras, kurios, tekėdamos per mūsų skruostus, ne vienam mums išreikė neišdildomas žymes, kurios iki šiai dienai liko lyg anų sunkių metų pralminimas. Bet mes savo įžimtu darbštumu, kurį esame paveldėję iš savo tėvų bei prabodžių, nesugniužome, nugalėjome vargą kietą. Mes palapsniui kilome į čia jau seniai atvykusių svetimšalių viršūnes, visose darbo srityse, visur pralenkdami kitų tautų atelivius, net žydus, kurie nuo kūdikystės dienų yra priruosti ir kaip pilnas užgrūdinti gyvenimo koval ir moka veržtis bei siekti, ko trokšta kiekvienas kūdikis, vos išsineręs iš vaikų vertybių ir atsistojęs ant nuosavų vertybių.

Bet kas vyksta su mūsų pažanga, su mūsų gabumais visose darbo srityse? Mes kylame į viršų. Tūkstančiai kitataučių mums gali parodyti, kad mes turime tokį nuosimtį savo tautiečių verslininkų, fabrikantų, namų savininkų ir t. t. Tikrai vargiai rasime plačioje Buenos Aires apylinkėje, šitame mlžiniškame mieste, kurio plotas siekia apie 95 kv. km, tokią gatvę, kurioje nebūtų vieno ar kito ar net dešimties fabrikantų bei kitokių mūsų tautiečių turimų įmonių. O kiek yra visoje šalyje, galį atsakyti tik tai gera statistika ir geri žinovai. Tas viskas rodo mūsų tvirtą sągimą ir ekonominį stiprėjimą.

Bet, mieli tautiečiai, pažvelkime į mūsų užaugusį ir augančią kartą! Kas čia vyksta?... Tiesiog šturpi darosi, — ji skesta svetimšalių mlžinio jūroje. O kas kaltas? Tai mes patys, ant mūsų krinia visa kaltė. Būdami ekonomiškai stiprūs, žiūrime pro pirštus, nors ir su širdgėia, į mūsų nykstančią tautą, į žūstančius mūsų taip brangius ir mylimus vaikus, kurie yra nekalti, nes jie, lyg tas jaunuolis diegas, leidžia šaknis pirmoje pasitaikiusioje geroje ar blogoje dirvoje... Kokių šturpių gyvenimo tragedijų mes savomis akimis esame mate. Jos įvyksta vien dėl to, kad nesiderina šeimose bendri įpročiai, įgimtos dvasinės

geros ypatybės bei blogybės.

Todėl mūsų yra pareiga gelbėti nykstantį jaunimą. Gal daugelis pasakys: kaip gelbėti? Man atrodo, kad geriausias būdas įvykdyti, — tai įsteigti pavyzdinę jaunimui susibūrimo sąją. Kap kitos tautos tai turl, taip turime turėti ir mes, turime mes tai įsteigti, turime savo vaikus vesti mes patys. Tai turime sudaryti ne iš savanaučių žmonių, bet iš švartių ir ramių mūsų tautiečių. Išgaudami juridines teises, galėsime suburti visą sveiką lietuvišką jaunimą, visus rimtus fabrikantus, biznierių ir namų savininkus, be kurių prisidėjimo šis darbas būtų lygus nullui. Mes, savi tautiečiai, rimtai dirbdami, galėsime kopti aukštyn ir pasivyti kitų tautų sukurtus didelius darbus.

Turėdami modernią sąją šokiams, sporto aikštę, maudymosi baseiną ir kt., mes atitrauksime jaunimą nuo svetimųjų, o jaunimas turės progą vieni kitus pažinti ir mums, tėvams, reikš už tai pagarbą.

Daugelis ateikys, kad yra pakankamai lietuviškų susibūrimo vėlyų. Tai tiesa, bet atmintim, kad mūsų jaunimas kitaip galvuoja, nes jis susiduria su kitataučių moderniais pastatais, švaria žaidimo aikšte, puikiais plaukiojimo baseiniais ir t. t. Tas viskas jį atitraukia nuo mūsų turimų lietuviškų vėlyų.

Mieli tautiečiai, vien žodžiais to nesukursime. Reikalingi pinigai. Aš pats esu taršis su savo gerasiais tautiečiais, kurių žodis yra rimtas ir patikimas, ir jie nuostirdžiai sutinka ne tik žodžiais, bet ir visais savo gabumais pasiaukoti šiam mlžiniškam ateities darbu. Aš, šių žodžių autorius, prižadu šiam didžiuliam darbu 50.000 pesų įrodymui, kad reikalinga ir kad turime gerų norų. Esu tikras, kad atsiras ir daugiau mūsų tautiečių, kurie paseks mano pavyzdį ir neleis žlugti dar tik gimstančiam darbu.

Mieli tautiečiai, dirbkime bendromis jėgomis savo jaunajai kartai, savo vaikų ateičiai. Mes už metų ar kitų gal ne vienas užmerksime savo akis amžinai, bet pradėtas ir sukurtas mūsų darbas bus mūsų atelties laurų vainikas.

Mieli tautiečiai, užleidžiu mielą tikrą žodį jums...

JONAS ČIKŠTAS

ATSIŪSTA PAMINĖTI

1. Arkivyskupas Jurgis Matulaitis - Matulevičius, UŽRASAI. Redagavo Kun. Dr. K. A. Matulaitis MIC, iliustracijos dail. K. Dergio, išleido Tėvai Marijonai Londone, 1953 m. Knyga apima arkiv. Matulaičio dienoraštį ir laiškų ištraukų dalį. Gale pridėta kun. dr. J. Vaišnoros MIC ilgesnio straipsnio dalis apie jo gyvenimą Vilniuje, ten esant vyokupu. Tai yra gilus dvasinio turinio raštai, kuriuos šis šventos atminties vyras yra parašęs. Jo beartifikacijos byla jau pradėta ir dėlto kiekvienam vertėtų susipažinti su jo giliomis mintimis. Knygos apipavidalinimas tikrai meniškasis ir gražus, teksto turi 214 psl.

2. M. Matukas, TIKROVĖS SUVOKIMAS, Filosofiniai pažinties klausimai, 1953 m. Išleido S. ir J. Bražiai. Knygelė nedidelė, labiau tinkanti su filosofija susipažinusiems žmonėms.

3. AIDAI, Mėnesinis Kultūros žurnalas, Nr. 6, Birželis, 1953 m. Turinyje randame vysk. V. Padolskio, Česlaw Milocz, Dr. Marijos Gimbutienės, Jurgio Blekaičio, Antano Vaičiulaitio, Jono Griniaus, Leonardo Andreikaus, Pr. Gaidamavičiaus, Aldonos Nasvytytės straipsnių ir poezijos, plačias literatūros, mokslo, visuomeninio gyvenimo apžvalgas. Žurnalas iliustruotas originaliais dailininkų paveikslais. Tai vieništelis tos rūšies lietuvių žurnalas, kurį turėtų skaityti kiekvienas kultūriniais klausimais besidomįs lietuvis. Vyr. red. Ant. Vaičiulaitis.

4. ATEITIS, Katalikiškojo Jaunimo žurnalas, Nr. 6, Birželis, 1953 m. Jaunimui ypatingai įdomus žurnalas. Vyr. red. Paulius Jankus.

5. SALEZIEČIŲ BALSAS, Nr. 1953 m. Red. kun. Pr. Gavėnas SDB.

6. SVYTURYS, Nepertodinis "Sekundinio" priedas, Nr. 2, Gegužė, 1953 m. Leidžiamas Melbourne, Australijoje. Spausdinamas mimio-grafu. Redaguoja Kun. Pr. Vaseris ir Br. Zemeris.

7. MŪSŲ VYTIŠ, P.L.S.S. Vadų, Vadovių ir Akademikų Skautų, Čių Laikraštis, Nr. 4(54), Liepa-Rugpiūtis, 1953 m. Red. Br. Kvikiys.

TĖVAI IR VAIKAI

Mūsų tėvų didžiausias rūpestis yra tinkamai išauklėti savo vaikus.

Tačiau kasdieniniame gyvenime dažnai esti taip, kad tas auklėjimas vienpusiškai tevykdomas. Vaiko biologinis-fizinis išsivystymas statomas pirmoje eilėje, visiškai nepaisant jo psichinės-dvasinės struktūros. Jeigu vaikas sotus, sveikas ir linksmas, manoma, kad jau viskas tvarkoje. Dažnai užmirštama, kad vaikas yra žmogio kūnas, turintis ne tik kūną, bet ir sielą, kuri yra net mūsų kūniškosios gyvybės ir sveikatos šaltinis. Dvasia turi valdyti kūną, o ne kūnas dvasią. Todėl kai tesirūpinama vien kūno gerove, ir priinama perversijos žmogishkoje asmenybėje, kuomet kūnas ir jo aistros užvaldo dvasią, padarydamos iš žmogaus vergą, tarnaujančią ne Dievo garbei ir žmonijos gerovei, bet vien tik savo žemiems polinkiams.

„Maži vaikai — mažji vargai, dideli vaikai — dideli vargai“ — dažnai kartoja tėvai. Čia ir yra toji „didelio vargo“ silpnoji pusė, kad tėvai yra pratę rūpintis vien tik savo vaikų kūnu, o prieš beišskylančias jaunuolių dvasines problemas jie nuleidžia rankas, pavadindami tai „didelėmis vargais“, su kuriais kovoti dažnai paliekami beuogę vaikai vieni be jokio vadovo ar patarėjo. Todėl čia ir noriu duoti mūsų tėvams keletą sugestijų, kaip elgtis su paaugliais-jaunuoliais tarp 13-19 metų amžiaus.

Šiame laikotarpyje jaunuolis-jaunuolė išgyvena brendimo laikotarpį, todėl jis ar ji esti nepaprastai jautri visam išoriniam pasauliui. Jie jautriai reaguoja į visus įvykius vykstančius jų aplinkoje, bet ypatingo jautrumo parodo žmonėms, jų elgesiui, jų kalbai, jų džiaugsmams ir skausmams. Kiekvienas sakomas žodis jų adresu verla jiems širdį. Geras žodis darys gera, blogas — bloga. Gera aplinka veiks teigiamai, bloga — neigiamai. Todėl pagrindinis tėvų rūpestis turėtų būti kreiptis visuomet į jaunuolių su meile, parodyti jiems didžiausią supratimą ir užuojautą. Fizinės prievartos vartojimas čia būtų didžiausia klaida. Žiaurus elgesys su savo vaikais padarys juos brutaliais. Čia reikia takto ir kantrumo.

Štai ko turėtų vengti tėvai savo jaunuolių atžvilgiu:

1. Neperdėti niekuomet kalbant apie mokykloje gaunamus pažymius. Kiekvienas pasityčiojimas ir pasijuokimas būtų nevietoje. Visuomet stengtis įvertinti jaunuolio-ės dedamas pastangas moksle, nes mes nežinome jų gabumų laipsnio.
2. Vengti pikto palyginimo tarp savo vaikų ir jų draugų. „Žiūrėk, tavo draugas Petriukas daug geresnis ir daug geriau mokosi!“ — būtų labai įžeidžiantis ir suniekinantis.
3. Neklauski nuolatos, kur ir kaip jūs sūnus ar duktę praleido laiką. Jie patys pasipasakos, nes to amžiaus jaunuoliai yra atviri ir šėko širdies draugo. Laimė, kai taji širdies draugą gali rasti tėvų asmenyje.
4. Niekuomet negėdinti savo vaikų jų draugų akivaizdoje. Tai, kas mums atrodo nereikšminga, jiems gali padaryti daug žalos — gali įgauti menkavertiskumo jausmą.
5. Vykdykite patys tai, ko mokote savo vaikus. Slėpimasis čia nieko nepadais, nes jaunuoliai daug daugiau mato, girdi ir jaučia, negu mes nuvokiame. Blogas ir vėidmainiškas elgesys namuose gali sugriauti visą jų gyvenimą.
6. Prisiminkite visuomet, kad jaunuolių problemos ir jų nuomonės jiems yra lygiai taip pat svarbios, kaip mums mūsų. Pasakymas — „Tylėk, tu dar per jaunas, nieko nesupranti!“ — būtų didelė klaida, sužadinti jaunuoliuose nepasitikėjimą ir neapykantą tėvams. Tuomet jie nusikreips nuo tėvų ir šėkos patarimo ten, kur gal būt ir patys tėvai būtų tam priešingi.
7. Nesielkite su jaunuoliais-ėmis kaip su mažais vaikais. Jaunuolis 16, 17 ar 18 metų, tiesa, nėra dar suaugęs vyras ar moteris, bet taip pat nėra ir vaikas. Savo proto ir vaistos galiomis jie pilnai prilįgsta suaugusiems, nors jų vėido ir nevaugoja gyvenimiško nusivylimo raukšlės.

Sąmoningas, rimtas, abipusis visas pasitaikančių sunkumų sprendimas gali kaip tik atnešti daugiau susiklausymo ir tarpusavio meilę tarp tėvų ir jaunuolių.

Vikt. Skilandžiūnas (T. Ž.).

JUOKAI

VENGRIJOS JUOKAI

— Liaudies valdžios socialinių reformų dėka Vengrijos piliečiai skirstomi į tris klases: piliečiai kalėjime; piliečiai buvę kalėjime ir piliečiai, kurie bus kalėjime.

— Sovietiniams mokslininkams pavyko sukurti naują gyvulį, sukeriant karvę su žirafa. Naujasis padaras yra taip didelis, kad čia Vengrijoje, bet melžiamas Rusijoje.

— Komunistinė valdžia stipriai pakėlė zoologinę kultūrą. To pasėkoje kiekvienas pilietis dirba, kaip asilas; su juo elgiamasi, kaip su šuniu, gyvena, kaip kiaulė, o valgyti... pasesa tiek, kiek paukštėlis.

(Cand. 1953-8).

TAIP PASAKOJAMA PRAGOJE

Trys politiniai kaliniai kalbasi tarp savęs:

„Prieš du mėnesius aš blogai kalbėjau apie mūsų mylimą vadą ir mokytoją draugą Nemecek ir liaudies valdžia mane nubaudė“. — „Nesuprantu, kaip tai gali būti!“, — tarė antrasis, — „aš prieš mėnesį laiko gerai kalbėjau apie mūsų mylimą draugą ir mokytoją Nemecek, o valdžia mane areštavo“. — „Labai aišku kodėl,“ — įsikišo trečiasis, — nes draugas Nemecek esu aš.“

(Cand. 1953, 15).

TAIP BLOGA, IR TAIP NEGERA

— Neduokit jūs vyrui tokios stiprios kavos, nes dėl šito jia darosi labai piktas.

— Bet pamėgink jam paduoti silpną kavą... Jis pasidarys šimtą kartų piktesnis.

PALECKIS

Kartą Paleckis, važinėdamas Vilniaus gatvėmis, susigalvojo nusipirkti „Tiesą“. Sustojo prie laikraščių parduotuvės berniuko, bet tas jau buvo išpardavęs, tad pašaukė draugą, parduotuvėsį laikraščių kiek toliau:

— El, Palecki, turi „Tiesą“? Pa-

skubėk, piletis laukia!

Atbėgęs berniukas, įteikė Paleckini „Tiesą“, o tas ir klausia:

- Kuo tu vardu?
- Petriukas.
- O pavardė?
- Mykolaitis.
- Tai kodėl tave draugas šaukė Paleckiu?
- Tai čia istorija. Mane draugai taip praminė, kai kartą čia štai kareivinėse valiau rusų karininkams batus.

Paleckiui daugiau nerelkėjo nieko klausiti...

Pratymas

- Tikiuosi, kad savo vardinėse būsi namuose?
- Taip, bet pakeičiau butą. Dabar gyvenu aukščiau, pats virgūtnis skambutis. Atėjęs paspausk jį su alkūne.
- Kodėl būtinai su alkūne?
- Juk negi ateisi tuščiomis rankomis?

Beveik matė

- Prokuroras:
- Ar Tamsta tikrai matė, kaip tasai žmogus buvo nušautas?
- Liudininkas:
- Taip, beveik mačiau, tik lekiandios kulkos tiksliai negalėjau pastebėti.

ATOMINĖS BOMBOS IR ORAS

Dr. W. Claus, Atominės Energijos Komisijos biologijos ir medicinos specialistas, ir Dr. L. Machta, oro atmainų specialistas, tvirtina, kad dabar daromieji atominų bombų bandomieji sprogdinimai neturi jokios įtakos orui, nes tai, palyginti, per maža jėga, kad galėtų daryti kokius klimatinius pakeitimus. Apsakčiuojama, kad atominė bomba duoda tiek energijos, kiek saulė paleidžia per dieną tik į dvi — tris kvadratinės mylias. Vidutiniskais lietus duoda per sekundę tiek energijos, kiek dvi trys atominės bombos.

Reino upės žvejys, pagal tarptautinį Reino pakrančių valstybių susitarimą, turės teisę plačiai žuvauti.

ARTILERIJA PRIEŠ KALNUS

Amerikoje sunkioji artilerija pritaikyta gintis nuo kalnų lavinos. Colorado autostradų departamentas prieš kalnus išstatė artileriją. Nesenai ją pakeitė iš 75 mm į 105 mm haubicą. Jos, reikalui esant, turi šaudyti į 11.922 pėdų aukštyje esančią laviną, kai ji rengiasi pajudėti ir užlieti kelius.

PAJIESKOJIMJAS

Jonas Burokas, kūrė iš Bardiškių km., Siesikų valsč., Ukmergės apskr. gyvenęs kurį laiką Berisso mieste ar apylinkėse, pajieskomas Petro Buroko, Baltrano sūnaus, kilusio iš tos pačios vietos Lietuvoje. dabar gyvenančio Australijoje. Jis ad.: Fr. P. Burokas, c/o S. Pačėsa, 159 Mimosa Rd., Bankstown East, Sydney N. S. W., Australia.

* Statistikos visokių žinių pasako. Kartais ir nenaudingų... Pavyzdžiui, kad vyras su žmona daugiausia susibara dėl mieliausiojo pinigų, jau rečiau dėl pavyduldavimo ir tik trečioje eilėje dėl vaikų auklėjimo.

* Nenaudinga ir tokia statistika... Buvo apklaustinėjamos moterys, ar jos ištekėtų už savo dabartinių vyrų antru kartu, jeigu, tai, žinoma, būtų galima. Tik 53% pasisakė taip, 25% gal būt, o 22% pasakė, kad už jokių pinigų.

„LAIKO“ ADMINISTRACIJOJE GALIMA ĮSIGYTI.

- Džiaukis Gyvenimu — O. Svet Marden,
- Siela už sielą — D. Pilla,
- Varpai skamba — St. Būdavas,
- Nuo Imsrės iki Orinoko — A. Sabaliauskas,
- Lietuvių Tautos Kelias, I-II t. — M. Biržiška,
- Valentina, romanas, — A. Vaičiulaitis,
- Lietuvių R. Kat. Episkopato Direktivos Katalikams,
- Sventieji akmenys, poezija, — F. Kirša,
- Gyvoji Dvasia, I, II, III, IV t. — Kun. dr. J. Vaitkevičius MIC,
- Šv. Istorija, Naujasis Įstatymas, Žvaigždės ir vėjai, — novelės, — A. Baronas,
- Diena Naktin, poezija, — J. Kėkštas,
- Lietuvių kalb^os vadovas — Prof. Dr. P. Skardžiūnas, St. Barzdukas, J. M. Laurinaitis,
- Pranašystės apie Pasaulio pabaigą — Kun. P. M. Juras,
- Sielos takai tobulybės — Kun. Dr. K. Matulaitis MIC,
- Dorybės — Kun. Dr. K. Matulaitis MIC,
- Mūsų Keliai,
- Lietuvių liaudies dainos Janniešiams Pianistams — V. Kerbelis,
- Kaip išvengti skystyklos — B. D. M.
- Ne visa miršta — M. Matukas,
- Mažasis tobulybės kelias — R. P. Martin,
- Vai, lėkite, dainos, Lietuviškų maldaknygių, Anšros Vartų Marijos paveikslų.

Buenos Aires Avellaneda

DĖMESIO VERTAS VAKARAS

Arg. Liet. Bendruomenės Avellanedos Apylinkė rugpjūčio 1 d. Lietuvių Salėje, Avellanedoje, pirmą kartą pasirodė, suruošdama tikrai dėmesio vertą gražų vaidinimą — trijų veiksmų Serijų Juozo komediją „Mažas Kryželis, bet sunkus“. Veikalas nėra sudėtingas, lietuvių scenai tinkamas, bet prasmingas, iškilias darbo reikšmę ir jo reikalingumą, norint žmogui turėti gerą gyvenimą. Tačiau tenka pasižiūrėti Avellanedos Apylinkės pasiryžimu duoti vakarą su pilnu pasirengimu, negundant publikos kantrybės pigiu juoku ar perdideliu programos perkrovimu.

Ižanga! trumpą žodį tarė ARLB Centro Valdybos išdėstymas kun. P. Garšva, pabrėždamas Bendruomenės tikslus ir reikalą visiems lietuviams būti organizuotiems. Po kalbos tuojau buvo pradėtas vaidinimas, kuriame pasirodė Lietuvių Salės lankytojų pažįstamų ir naujų scenos jėgų. Siuvėjo Petro Kriukio vaidmenyje, kaip visuomet, gerai jautėsi H. Bagdonas, jo žmonos Teklūtės vaidmenį tikrai su išgyvenimu išpildė St. Miliauskienė, siuvėjų rolėse buvo St. Stanaitis, B. Banys ir P. Karavaitis, klifentas — A. Matukas, gydytojas — A. Samauskas, namų savininkas — S. Derencius, kuris taip pat režisavo ir visą veikalą, policininkas ir vėliau teismo sekretorius — A. Paršelis, iškilmingoje tėsėjo rolėje — A. Šantaras, Meškytė — M. Derenciuotė, Sorės — O. Stanaitienė, jos vaikų vaidmenyse — V. Simutis ir A. Ginteris. Valdintojai jautė savo vaidmenis ir vletas, o p. Derencius režisūra buvo reikiamai apgalvota. Tarpus užpildė, įdomiai pranešdamas, p. S. Kaibutas.

Tektų palinkėti režisoriui ir valdintojams veikalo neužmesti, bet dar duoti progos platesnei visuomeninei pamatyti, na, ir daugiau tokių veikalų surengti.

LIETUVIAI EGIPTO ŠVENTĖJE

Egipto atstovybė ir Argentinoje gyvenę egiptiečiai liepos 27 d. Servantes teatre, Buenos Aires, šventė savo respublikos pirmąsias metines. Į šventę buvo pakviesti Argentinos valdžios bei abiejų seimo rūmų atstovai, arabų bei lotyniškų kraštų diplomatinės atstovybės ir visų šiame krašte gyvenančių sveitimiųjų delegacijos. Iš Argentinos valdžios pažymėtini užs. reik. ministrai Dr. Remorino, vidaus reik. min. Sr. A. Borlenghi, senato pirm. admiralas Telsair, kongreso pirm. Dr. Benitez ir kt. Kalbas pasakė sukakties minėjimo komisijos pirm. I. Hallar, kongreso atstovas Sr. L. Atala, Sirijos ir Egipto ministrai ir Darbo Federacijos gen. sek. Sr. Vuletič. Visi pabrėžė Egipto naujos santvarkos reikšmę, jo didelį laisvės troškimą ir panašumą su Argentinos kova už laisvę. Gausių delegacijų tarpe buvo didelis būrys lietuvių, kurie užėmė salėje garbingą vietą. Lietuvių delegaciją sudarė laikraščiu ir visuomeninių organizacijų atstovai.

ISVERTE EVA PERON KNYGĄ

Pereitais metais mirusios Argentinos prezidento gen. J. Perono žmonos ir socialinės šio krašto darbuotojos Evos Peron knyga „La Razon de mi vida“ („Mano gyvenimo prasmė“) yra išversta į lietuvių kalbą ir atiduota Valstybės Socialinės Globos Direkcijai išleidimui. Ši įstaiga kartu su Fundacion Eva Peron ir Subsecretaria de Informaciones rūpinasi galimybe šią knygą lietuviškai atspausdinti. Knygą į lietuvių kalbą išvertė Zef. Juknevičius ir Dr. J. Mačernis.

Be to, Dr. J. Mačernis yra parašęs filosofinę knygą ispanų kalba „Miremos al hombre con los ojos abiertos“ („Žiūrėkime į žmogų atviromis akimis“), kurią ruošiasi atspausdinti. Autoriui žada padėti šią knygą išleisti Argentinos Rašytojų Sąjunga, kurios nariu yra priimtas ir Dr. J. Mačernis.

PAREISKĖ UŽUOJAUTĄ

Argentinos įžymiosios moters Evos Peron mirties metinių progą Lietuvai išlaisvinti Centro Argentinoje pirmininkas Zef. Juknevičius

specialiu raštu, pasiūstų Gen. Darbo Federacijos sekretoriui E. Vuletič, pareiškė visų lietuvių vardu užuojautą ir prisidėjimą prie mirusios pagerbimo.

ISVYKSTA KUN. J. MARGIS MIC.

Rugpjūčio 17 d. kun. Juozas A. Margis MIC lėktuvu trims mėnesiams išvyksta į S. Ameriką aplankyti savo motinos ir atlikti įvairius Kunigų Marijonų reikalus. Pirmiausia vyksta į Los Angeles, kur gyvena jo artimieji, o vėliau bus Chicagoje ir kitose didesnėse lietuvių kolonijose.

Kun. J. Margis, kaip visiems žinoma, Argentinon atvyko beveik prieš keturis metus ir čia yra užsitarnavęs visuotinę pagarbą tiek lietuvių, tiek ir vietinių tarpe. Pastariniu metu jis darbavosi kaip vikaras lietuvių parapijoje ir taip pat aptarnaudamas lietuvius Berisso mieste. Jis yra Avellanedos Marijonų Viršininko pavaduotojas ir, be to, redaguoja ispanų kalba leidžiamą parapijos dvasiaitinį laikraštį „Madre de la Misericordia“. Aktyviai reikšėsi ir visuomeninėje veikloje, kaip Liet. Isl. Centro ir „Birutės“ Dr. jos dvasios vadovas bei Tautos Fondo Argentinoje narys. Visur buvo mielai laukiamas ir suvokiamas, nes savo nuoširdumu to tikrai užsitarnavo. Iš JAV-bių tikisi grįžti lapkričio mėnesio pabaigoje.

Mielam kun. Margiui tenka palinkėti laimingos kelionės ir greito grįžimo į mūsų kolonijos tarpą.

P A D Ė K A

Arg. Lietuvių Bendruomenės Avellanedos Apylinkė reikiama viešą nuoširdžią padėką visiems prieš „Mažas kryželis, bet sunkus“ vakaro rengimo prisidėjusiems. Ypač reišoriui ponui Sergiejui Derenciu ir taip įspūdingą atidarymo žodį tarusiam kun. Pr. Garšvai. Veikalą vaidinusiems: poniams S. Miliauskienėi, O. Stanaitienei ir p-lei M. Derenciuotei, ponams B. Banui, A. Gintariui, P. Karavaičiui, A. Matukui, A. Paršeliui, A. Samauskui, V. Šimučiu, S. Stanaičiui ir A. Šantarui. Be to, daug dirbusiems ponams A. Apanavičiui, M. Galeckui, B. Gokui, S. Kaibutui, J. Kriščiūnui, A. Pigagai ir visiems kitiems vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjusiems prie vakaro įgalinimo.

Arg. Liet. B-nės Avellanedos Apylinkės Valdyba.

PADĖKA

Pramonininkui Pranui Ramanauskui už padovanotus „Laiko“ spaustuvei elektros raktus nuoširdžią padėką reikiama „Laiko“ Spaustuvės Administracija

* Kaimieras Stankūnas ir Pijus Bukauskas su įvairiais reikalais buvo iš Villa del Dique automobilu atvykę į Buenos Aires. Čia aplankę savo pažįstamus, apžiūrėję naująją „Laiko“ spaustuve, rugpjūčio 5 d. grįžo atgal į savo namus.

* Pramonininkas Jonas Čikštas neseniai nusipirko naują automobilą. P. Čikštas yra Tautos Fondo pirmininkas ir stelojasi visuomeniniais lietuvių kolonijos reikalais. Tal galima matyti ir iš šiame „L.“ numerioje spausdinamo jo atsišaukimo

* Stasys Jaspelkis (Kalpeskis), policijos oficialas, yra paaukštintas tarnyboje. Jis dabar yra priskirtas vyriausiojo inspektoriaus sekretoriaus pareigoms.

* Juozas Ambrazavičius turi didelę siuvyklą su moderniomis mašinomis. Šiomis dienomis žada pe-

NAUJI „LAIKO“ RĖMĖJAI

Naujosios „Laiko“ spaustuvės skoloms mokėti ir „Laikui“ aukojo šie naujieji Rėmėjai:
\$ 110: J. Kubilius.
\$ 50: Alb. Kazlauskaitė.
\$ 20: A. Mušketa.
\$ 15: J. Kamarauskas.
Po \$ 10: J. Ambrazavičius ir J. Činiškis.

\$ 5: S. Prušinskas
Visiems Gerbiamiems Rėmėjams Spaustuvės Administracija ir „Laiko“ Redakcija reiškia nuoširdų lietuvišką ačiū.

VLIK'o PIRMININKO LAIŠKAS

J. M. Zeferinui Juknevičiui Liet. Isl. Centro Argentinoje Pirmininkui.

MIELAS PIRMININKE,
Savo ir VLIK'o vardu nuoširdžiai sveikinu naują Lietuvai išlaisvinti Centro Argentinoje Valdybą, linkėdamas sėkmingiausiai dirbti Lietuvos išlaisvinimo darbą ir lietuviškos išlaikymo uždavinius atlikti. Darbo šiose srityse nepaprastai daug. Darbo sąlygos labai sunkios, bet žmogaus jėgų nepraneša. Tad kantrybės, ištvėrmės ir laimėjimo. Dievas gi su mumis. Labai dėkoju senajai valdybai už jos ilgą, kruopštų ir nuopelnigą darbą ir pasiaukojimą jam. Ypatinai dėkoju Centro ilgamečiui pirmininkui Padvalskiui. Dabartinis metu tarptautinės politikos padangė mums apsiniaukė. Šiuo metu ypatinai reikalingas budėjimas ir judrumas bei orientacija, kur ką laiku paspaust, Lietuvos naudai į talką įtraukt. Tikiu, kad savo uždavinius Dievo padedami sėkmingai atliksite. To jums iš širdies linkėdamas, pasilieku

Jūsų
(pas.) M. KRUPAVIČIUS
VLIK'o Pirmininkas

reiti į erdvesnes patalpas, kol galutinai išsigs nuosavas.

* Albertas Lukšėnas turi meniškų baidų dirbtuvę ir dirba tiksliai pagal užsakymus. Bet jų turi tiek daug, kad nesuskumba greitai laiku visus patenkinti. Jo rūnus Albertas studijuoja ekonomija.

* Antanas Dubickas jau kuris laikas atlieka karinę prievole. Tarnauja motorizuotuose daliniuose Campo de Mayo.

* Justinas Vaitelis turi mezgimo įmonę. Vasarai artinantis ir apstojant darbams, žada savo įmonę pakeisti į kitą šaką.

* Hilda J. Gustaitytė, gyv. Saavedroje, yra viena iš pirmaujančių mokinių. Jos tėvelis turi atsakingą vietą Marival viešbutyje.

* Antanas Zienka yra meno mėgėjas ir atliekamu laiku skoningai pašo paveikslus. Jis yra vienas iš geriausių išskūrusių lietuvių Nuñez rajone, turi trijų aukštų namą. Augina dvi dukteris, kurių viena, Alicija, tęsdama mokslą, studijuoja dar piano muziką.

* Juozas Aleksa kaip inspektorius yra išsiųstas į Mendoza, kur išbus apie mėnesį laiko. Jis yra šv. Cecilijos choro narys — choro solistas.

* Emilija ir Kazimieras Norkai jau kuris laikas vieši S. Amerikoje, lankydami savo gimines. Iš Argentinos jie yra pasiūsti atstovauti General Motors fabriką.

* Liepos 16 d. iš Australijos atvyko Z. Jakaitis su žmona ir dukterimi. Šiuo metu apsigyveno pas savo gimintą J. Balšaitį Comodoro Rivadavia mieste.

ŠEIMOSE

NAUJA ŠEIMA
Albina Kazlauskaitė ir Alfonsas Artmonas rugpjūčio 8 d. sukūrė lietuvišką šeimą Židnį Jų moterystė buvo pakaiminta Aušros Vartų par. bažnyčioje. Santuokos liudininkais - svotais buvo jaunosios mamytė ir patėvis Ona Vilėnškaitė ir Mario Perretti.

Po religinių apeigų bažnyčioje, gražios vestuvinės vaišės įvyko Lietuvių Salėje, dalyvaujant jaunavedžių giminėms ir draugams bei Dainos Ansamblio nariams. Jaunavedys yra uolus Ansamblio narys ir jo seniūnas, prieš keturis metus atvykęs Argentinon, o jaunoji su savo motina maža į šį kraštą atvykusi. Povestuvinei keliolai naujoji šeima išvyko į Pinamar, retol! Mar del Platos. Grįžę apsigyvens tėvų namuose, Billinghurst 2045, Bs. Aires. Naujajai šeimai linkėtina daug šviesių dienų ir neatitrūkti nuo lietuviškos veiklos.

* Albertas Trakas sukūrė šeimą su Celia Frachela.

"KNYGŲ LENTYNA"
602 HARVEY STR.
DANVILLE, ILLINOIS
U. S. A.

LAIKAS

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL
Franqueo Pagado
Concesión N° 4289
Tarifa Reducida
Concesión N° 4015

"EL TIEMPO" Semanario Lituanico
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T. E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 416395

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Pranas Garšva. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra, nesunaudoti — grąžinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 30.—, pusm. \$ 17.—, vienas nr. \$ 1.50. Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 3 dol.

14 DE AGOSTO 1953

VI METAI — Nr. 96

Marijos Dangun Ėmimo Šventė

(Privaloma šventė)

1953 m. rugpjūčio 15 d.

LIETUVIŲ AUŠROS VARTŲ BAŽNYČIA MINĖS 11-JĄ METINĘ PAŠVENTINIMO SUKAKTĮ

sekančia programa:

18.30 (vakare) Iškilmingos Šv. Mišios, procesija ir palaiminimas. Dalyvaus Šv. Cecilijos choras, muz. V. Rymavičiui vadovaujant.

20.00 MENO VAKARAS Lietuvių Salėje.

Dalyvauja:

KUN. DR. BRAZYS MIC su trumpa paskaita apie Ark. Jurgį Matulaitį - Matulevičių MIC

VYRŲ SEKSTETAS, vadovaujamas V. Cibavičiaus

JAUNOSIOS BIRUTIETĖS

TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ, V. Namiko vadovaujama

SOLISTAI, Šv. Cecilijos choro nariai

AUŠROS VARTŲ MOKYKLOS vaikų baletas

KUN. J. MARGIO MIC. atsisveikinimo žodis.

Po programos ŠOKIAI.

PARENGIMO PELNAS SKIRIAMAS SPAUSTUVĖS SKOLOMS MOKĖTI

* Valerija ir Kazimieras Kaminskai džiaugiasi liepos 25 d. susilaukę sveikos ir gražios dukrelės Lillianos.

* Elena ir Jonas Luniai susilaukė pirmosios dukrelės, kuri gavo Zuzanos Lucijos vardus.

* Herminia Burbaitė buvo susirgusi, bet po operacijos jau grįžo namon ir tėvelių prižiūrima sveikta savo namuose.

* Balys Šilaika buvo stiprokai susirgęs, bet, gydytojo ir žmonos prižiūrimas, gydosį ir pamažu sveikta savo namuose.

* Bronė Barauskienė buvo sunkiai susirgusi, bet gydytojų priežiūroje sveiksta savo namuose.

* Kazys Ignatavičius, gyv. Sarmiento 198, San Martin miestelyje, jau kuris laikas serga ir gydosį savo namuose.

* Martynas Bernatavičius buvo gavęs stiprų kraujo užnuodijimą ir daugiau kaip mėnesį turėjo būti gydytojų priežiūroje. Jo sūnus Mykolas tarnauja kariuomenėje ir šiomis dienomis buvo išsiųstas į Kordobą, kur gavo aukštesnį laipsnį.

* Stasys Jasutis buvo susirgęs paralyžiumi, bet po gero gydymo jau pradėjo vaikščioti. Bet dar kurį laiką užtruks besigydydamas, kol visiškai pasveiks.

* Gustavas Ponelaitis turėjo sunkią vidurių operaciją. Operacija pavyko gerai ir ligonis pamažu sveiksta savo namuose.

* Motiejus Trakas darbe buvo susižeidęs ranką. Gydosį namuose ir dar turės kurį laiką palaukti, kol visiškai pasveiks.

* Steponas Glazauskas yra susirgęs ir paguldytas Fernandez ligoninėje, I aukštas, I salė, 66 lova.

* Antanas Jaspelkis sunkiai serga: jam suparalizuota koja. Gydosį namuose.

* Antanas Matulionis (s.) turėjo operaciją sanatorijoje "Avellaneda". Po operacijos jau pradeda sveikti.

DVI LINKSMOS KOMEDIJOS

Tikrai linksmai praleido laiką atsilankiusieji į „Lietuvos Aidų“ Radio Valandėles naudai šv. Cecilijos choro rugpjūčio 9 d. Lietuvių Salėje Avellanedoje surengtą vakarą. Villa Lugano Lietuvių Centro Teatro Mėgėjų grupė suvaldino dvi linksmas komedijas: Kvirino Runimo „O už savaitės vėl antros vestuvės“ ir L. Jakavičiaus „Garsus Gydytojas“. Pirmąją komediją valdino žinomi minėto būrelio valdintojai, kurie savo vaidmenyse jautėsi visiškai gerai. Jonuko (tarno) rolėje buvo A. Antanaitis, Jievtės — Br. Rukšėnaitė, Ūsienės (našlės) — O. Matusevičienė, Gaidienės (piršlio) — E. Petrėtienė, Žasno (agronomo) — J. Rimkevičius ir Vanago (našlio) — K. Runimas. Antroje komedijoje pasirodė tie patys ir keli nauji valdintojai, — daktarą vaidino V. Misiūnas, Petrą — A. Ruplešas, jo du draugu — E. Liveikis ir J. Rimkevičius, Slamūtą ligonį, — A. Antanaitis, Lepšienę — O. Matusevičienė ir Avietienę — O. Bražionienė. Abu veikalus gabiai surežisavo pirmosios komedijos autorius K. Runimas. Abi komedijos salės publikai sukėlė tikrai skanaus juoko, ir ji valdintojam atsidėjo labai gausiais plojimais. Meistriškai sufleravo p. E. Runimienė.

Vakarą atidarant, įžanginį žodį pasakė p. Sakalauskas, pabrėždamas lietuviškos radio valandėlės svarbą ir jos bendro rėmimo reikalą, jis taip pat pranešė visą programą. Vakarą pilnai pateisino gana gausios publikos lūkesčius. — **Pn.**

* Jurgiu Marenholeni buvo padaryta gerklės operacija. Operacija pavyko gerai, ir ligonis jau sveiksta savo namuose.

* Andrius AEŠauskas, kuris dirba petrolio perdėrimo fabrike Campanoje, yra apsirgęs ir, dukters p. Vl. Marenholcenės prižiūrimas, gydosį jos namuose. Jis tikisi greitai laiku išėiti į pensiją, nes jau yra išdirbęs virš 25 metų.